

ÉB-1/2011.
(ÉB-2/2010-2014.)

J e g y z ő k ö n y v *

az Országgyűlés **Mezőgazdasági bizottsága**
Élelmiszer-biztonsági albizottságának
2011. július 5-én, kedden, 10 óra 7 perckor
a Képviselői Irodaház V. emelet 515. számú tanácstermében
megtartott üléséről

**A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.*

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Elnöki bevezető, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Élelmiszer-biztonság a nemzeti vidékstratégiában</i>	6
<i>Dr. Bognár Lajos (Vidékfejlesztési Minisztérium) előadása</i>	6
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	11
<i>Dr. Bognár Lajos (Vidékfejlesztési Minisztérium) válaszai az elhangzottakra</i>	15
<i>A Németországban kialakult fertőzési helyzet eddigi tapasztalatai</i>	22
<i>Dr. Bognár Lajos (Vidékfejlesztési Minisztérium) előadása</i>	22
<i>Kérdések, válaszok, hozzászólások</i>	24
<i>Dr. Bognár Lajos (Vidékfejlesztési Minisztérium) válaszai az elhangzottakra</i>	25
<i>További kérdések, észrevételek, reagálások</i>	26
<i>A nyári szezonra való felkészülés és tervek az élelmiszer-biztonság ellenőrzésére</i>	28
<i>Dr. Bognár Lajos (Vidékfejlesztési Minisztérium) tájékoztatója</i>	28

Napirendi javaslat

1. Élelmiszer-biztonság a nemzeti vidékstratégiában

- a vitaanyag szerint,
- a társadalmi konzultáción elhangzott kiegészítő alapjavaslatok,
- megvitatásra ajánlott javaslatok

Előadó: Dr. Bognár Lajos helyettes államtitkár, Vidékfejlesztési Minisztérium

2. A Németországban kialakult fertőzési helyzet eddigi tapasztalatai

Előadó: Dr. Bognár Lajos helyettes államtitkár, Vidékfejlesztési Minisztérium

3. A nyári szezonra való felkészülés és tervek az élelmiszer-biztonság ellenőrzésére

Előadó: Dr. Bognár Lajos helyettes államtitkár, Vidékfejlesztési Minisztérium

4. A magyarországi élelmiszer-biztonsági ellenőrzések összehasonlítása az EU tagállamokkal és más beszállítókkal

Előadó: Dr. Bognár Lajos helyettes államtitkár, Vidékfejlesztési Minisztérium

5. Egyebek

Az ülés résztvevői

Az albizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Sáringer-Kenyeres Tamás** (KDNP), az albizottság alelnöke

Dr. Ódor Ferenc (Fidesz)
Harangozó Gábor (MSZP)
Varga Géza (Jobbik)

A Mezőgazdasági bizottság részéről

Jakab István (Fidesz)
Obreczán Ferenc (Fidesz)

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Dr. Bognár Lajos helyettes államtitkár (Vidékfejlesztési Minisztérium)
Kárpátiné dr. Győrffy Katalin elnök (Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara)
Dr. Szeitzné dr. Szabó Mária főigazgató (Magyar Élelmiszer-biztonsági Hivatal)
Szlovicsák Gábor (Magyar Mérnöki Kamara)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 07 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

SÁRINGER-KENYERES TAMÁS (KDNP), az albizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Kezüket csókolom! Jó reggelt kívánok! Tisztelettel köszöntöm képviselőtársaimat és megjelent vendégeinket. Az előttem fekvő dokumentumok alapján név szerint felolvasom, hogy kik jelentek meg, akiket szeretettel köszöntünk: dr. Bognár Lajos helyettes államtitkár úr, dr. Bánáti Diána kabineti koordinátor és hogyha jól tudom, akkor egyben miniszteri tanácsadó is, dr. Kárpáti György Katalin a Magyar Növényvédő Mérnöki Kamarától, Mészáros László fősztályvezető a Magyar Élelmiszer-biztonsági Hivataltól, dr. Szeitzné dr. Szabó Mária főigazgató a Magyar Élelmiszer-biztonsági Hivataltól, Szabadkai Antal szakértő, Márton Gábor tudományos tanácsadó a Magyar Agrárkamarától, Dienes Katalin vezető tanácsos a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóságtól és dr. Bögyös Gábor elnök az Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrzési Dolgozók Szakszervezetétől, valamint Szlovicsák Gábor a Magyar Mérnöki Kamarától. Nagyon szépen köszönöm, hogy eljöttek, és ilyen színvonalasan képviseltetik magukat az Élelmiszer-biztonsági albizottság mai ülésén. Úgy gondolom, hogy magukkal a napirendi pontokkal is igyekeztünk olyan témaköröket biztosítani, amelyek figyelemfelkeltőek lehetnek az emberek számára és amelyek számunkra is fontosak.

A napirendi javaslatunkban a következő sorrendet fogalmaztuk meg: élelmiszer-biztonság a nemzeti vidékstratégiában, a Németországban kialakult fertőzési helyzet eddigi tapasztalatai, a nyári szezonra való felkészülés és tervek az élelmiszer-biztonság ellenőrzésére, a magyarországi élelmiszer-biztonsági ellenőrzések összehasonlítása az EU-tagállamokkal és más beszállítókkal. Ez a négy napirendi pont lenne, amelyek kapcsán természetesen szabadon lehet kérdéseket feltenni az előadókhoz, akik a napirendi pontot prezentálni fogják számunkra - vetítéssel fog megtörténni a prezentáció előadása. Szeretném javasolni, hogy egy-egy előadás után, tehát amikor vége van, tegyük fel a megfogalmazott kérdéseket, illetve a kommentárokat, amelyeket úgy ítélünk meg, hogy fontos, hogy felhívjuk rá a figyelmet, akkor mondjuk el. Azt gondolom, most különösen nagy érdeklődésre tart számot a fertőzési helyzet kialakulása Németországban című témakör, gondolom, mindenkit érdekel, hogy hogyan állunk a jelen pillanatban, és hogy igazak-e az utolsó hírek. Az előadás anyagában nagyon szépen pontszerűen össze voltak szedve szinte az utolsó napig a fejlemények külföldön és Magyarországon, és nem tudom, de azóta talán valami újdonság is előkerült.

E szerint a napirend szerint szeretnénk haladni. Mivel nagyon nagy kérdésköröket tűztünk ki célul, olyanokat, amelyek önmagukban akár egy konferenciát is megérnének, ha minden vonatkozásában kitérnénk, ezért, gondolom, egy kicsit szűkített lesz az előadás, a lényegre fog fókuszálni, és mivel szakemberek vagyunk, kizárólag szakmai kérdésekről fogunk beszélni, gondolom, nem annyira a politikai vonatkozásokról, legalábbis minket az érdekelne.

Az Élelmiszer-biztonsági albizottság mai összejövetelének másodlagos-harmadlagos célja az is, hogy feltárjuk azokat a lehetőségeket és kilátásokat a mezőgazdaság kapcsán, hogy hogyan kerülhetnek a magyar mezőgazdasági termelők a későbbiekben olyan pozícióba, hogy mind önmagukat, mind a környezetük piacát regionálisan vagy akár éppen országos szinten is teljes mértékben el tudják látni olyan élelmiszerekkel, amelyek biztonságosak a vásárló, a fogyasztó számára, és hogy hogyan tudjuk versenyképesé tenni a termékeinket a nyugat-európai piacokon. Természetesen nem szeretnék olyan prejudikálni, hogy nem versenyképes a magyar termék, jelenleg is az a piacon, de vannak még további lehetőségek ennek a vonatkozásában.

Bognár Lajos helyettes államtitkár úr lesz az előadónk a témakörökkel kapcsolatban, akit megkérek, hogy az első prezentációt akkor szíveskedjen megtartani. Köszönöm szépen.

Élelmiszer-biztonság a nemzeti vidékstratégiában

Dr. Bognár Lajos (Vidékfejlesztési Minisztérium) előadása

DR. BOGNÁR LAJOS (Vidékfejlesztési Minisztérium): Köszönöm szépen, elnök úr. Megpróbálok megfelelően összefogott lenni, bár pont az első előadás egy olyan témakör, amely valóban akár egy konferenciát is megérne, hisz a nemzeti vidékstratégia elkészült, folyamatban van a társadalmi vitája, még nagyon sok minden változhat, és ezen belül az élelmiszer-biztonság és az élelmiszeripar is megfelelő helyet kap, hiszen két nagyon fontos területről van szó, ha a vidékfejlesztésről beszélünk, akkor is.

Néhány információval szeretnék azért képet adni arról, hogy miről is beszélünk, miről szeretnénk beszélni stratégiai szempontból is, hiszen az élelmiszer-feldolgozás, az élelmiszeripar jelentősége Magyarországon rendkívül nagy. Ebből következően az élelmiszer-biztonsági ellenőrzés és az élelmiszerlánc-ellenőrzés is nagyon fontos kérdésként szerepel. Nemcsak a belföldi piacok megtartása, hanem a harmadik országok, az európai uniós piacok megtartása, illetve a fejlesztés szempontjából is.

2010-ben 2 milliárd forintos volt a bruttó termelési érték, ebből az export közel 650 milliárd forint lett és a feldolgozóiparban ezzel a harmadik helyen áll az élelmiszeripar, tehát egy rendkívül hangsúlyos területről van szó, és az sem lekicsinyelendő, hogy 97 400 fő foglalkoztatott van a statisztikai adatok szerint.

Kisvállalkozások 2673 van, 4 fő feletti vállalkozás 96 százalékban, míg mikrovállalkozás 80 százalékban található meg, vagyis az a célkitűzés, hogy a családi gazdaságok életképességét növeljük, az nagyon helyénvaló célkitűzés. Ugyanakkor sajnos, azt kell látnunk, hogy a termelés volumene az elmúlt tíz évben 20 százalékkal, az értékesítés 30 százalékkal csökkent, tehát van mit tenni annak érdekében, hogy ez a folyamat megforduljon, és ismét növekedő pályára álljon az élelmiszer-feldolgozás.

A külföldi tőke aránya 48 százalék, ami azért problémás, mert a kivonuló külföldi tőkét a magyar tőke sajnos, nem tudta pótolni, a beruházások értéke is ezt mutatja, hogy sajnos, csökkenő tendenciát mutat a beruházások nagyságrendje is. Ugyanakkor még ma is elmondhatjuk, hogy az önellátási szintünk 120 százalékos az élelmiszer-ellátásban, azonban ez emelhetőnek tűnik 150 százalékra legalább.

A nemzeti vidékstratégiában szereplő stratégiai célkitűzések között is az előbb elmondottaknak megfelelően hangsúlyos szerepet kap az élelmiszer, az élelmezés, így az élelmezés- és az élelmiszerbiztonság szavatolása, a kiszolgáltatottság megszüntetése, mint stratégiai cél, illetve az agrár- és élelmiszergazdaság életképességének növelése. Nagyon fontos, ahogy említettem, a piaci pozíciók mind belföldi, mint külföldi javítása, természetesen több más stratégiai célkitűzés mellett is, amelyek szintén kötődhetnek az élelmiszerhez, az élelmiszerellátáshoz, a vidékfejlesztéshez.

Ezeket a stratégiai célokat a nemzeti vidékstratégiában több stratégiai területen kell megvalósítani, több program által. Itt kiemelésre került a hozzáadott értéknövelés, a biztonságos élelmiszerellátás, a biztonságos élelmiszerpiac, a feldolgozás, az élelmiszerlánc, és amiről itt hangsúlyosan szeretnénk beszélni, az élelmiszerlánc-felügyelet, illetve ezen stratégiai területek fejlesztési koncepciója.

Az általam kiemelt stratégiai programon belül, az értéknövelés, biztonságos élelmiszerellátás, biztonságos piac stratégiai területen belül 7 olyan program van, amely fontos a terület számára. Az agrármarketing bel- és külpiaci program, a helyi regionális élelmiszer-feldolgozási program, az országos és nemzetközi élelmiszer-feldolgozási program,

az ellenőrzött élelmiszerlánc program, hangsúlyosan a megadott címnek megfelelően, ugyanakkor a tudatos fogyasztói és vásárlói program, amely szorosan kötődik az ellenőrzéshez véleményünk szerint, a hungarikum program, az egészséges közétkeztetési program.

Azt gondolom, hogy valamennyi program megvalósítása komoly fejlesztési lehetőségeket rejt az élelmiszeripar területén, mind a kis kapacitású vagy kistermelői, családi gazdálkodások oldalán, mind pedig a nagy volumenű ellátó, feldolgozó létesítmények esetében.

Ha megengedik, az idővel is takarékoskodva, áttérnék a szorosabban az élelmiszerbiztonságot felügyelő vagy érintő programok kifejtésére. Először is a kis élelmiszer-előállítók tevékenységét érintő jogszabályok felülvizsgálata, amely fontos feladata lesz a jövőben az országnak.

A vidéken élő termelők, helyi közösségek kiszolgáltatottságát, adott esetben elmaradt alkalmazkodó képességüket meg kell szüntetnünk. A kis gazdaságokra adott esetben aránytalanul nagy terhet róvó terhek ellensúlyozásaként minden olyan intézkedést számba kell venni, amely segít ezen a helyzeten, és gyakorlati intézkedéseket is kell tenni, hogy ezt a hátrányt le tudjuk küzdeni.

Természetesen ezen intézkedések a szakigazgatásra is ki kell hogy terjedjenek, a szakigazgatási díjak, a jogszabályi kötelezettségek ésszerű ellensúlyozására, felülvizsgálatára, lehetőség szerint optimális jogszabályi környezet megteremtésére, figyelembe véve az európai uniós, illetve nemzetközi jogszabályi környezetet is.

Azt gondoljuk, hogy ezzel megállítható a családi gazdaságok felszámolása, a földek értékesítése, a magángazdaságok számának csökkenése, illetve a meglévők életképessége növelhető. Ezen programon belül mely intézkedéseket tartjuk hangsúlyosnak?

Az élelmiszerlánc-felügyelet által kirótt díjak ellensúlyozási rendszerének kialakítása, az élelmiszerlánc-felügyelet által támasztott követelményrendszer optimális mérséklése, az élelmiszerlánc-felügyeleti joganyag egységes kiadása, hiszen jelenleg egy szétaprózott, többszintű jogszabályi megjelenésről beszélhetünk. Illetve a jövedéki törvény módosítását gondoljuk tervbe venni, a kisüzemi sörfőzdék adminisztratív, illetve adóterheinek csökkentése érdekében. Ezek a konkrét intézkedések, amelyek általában vagy bizonyos szakterületet érintenek.

Az előbb említett kirótt díjaknak az ellensúlyozásával kapcsolatban jelenik meg az élelmiszerláncban az arányos teherviselés kialakítása. Az élelmiszerlánc ellenőrzésében három szereplőt tudunk megnevezni: az élelmiszer-vállalkozókat, az államot, a hatóságot, illetve a fogyasztókat.

E három terület között is, illetve a területeken belül is meg kell teremtenünk egy megfelelő, arányos teherviselést. Jelenleg az igazgatási szolgáltatási díjbevételek fedezik az élelmiszer-ellenőrzés forrását, ami viszont aránytalanul a vágóhidakra, a húsfeldolgozó üzemekre kerül kiterhelésre, legalábbis a legnagyobb része onnan származik. De el lehet mondani az igazgatási szolgáltatási díjbevételek kapcsán, hogy számos igazgatási szolgáltatási díjbevétel van, amelyek számát mindenképpen csökkenteni kell: mintegy 1600 ilyen díjtétel van az agrárigazgatásban, ugyanakkor ebből mintegy 20 díjtétel az, amely a 80 százalékát adja a teljes élelmiszerlánc-ellenőrzésnek, holott sok szereplője van az élelmiszerláncnak, ahol ellenőrizni kell, hogy mást ne említsünk, a kereskedelem részéről. Ez nagyfokú aránytalanságot eredményez, amivel viszont a hazai előállítású termékek költségét a hazai előállítók, illetve az élelmiszeripar szereplői fizetik meg. Ennek megfelelően az intézkedési terv egy élelmiszerlánc-felügyeleti díjrendszer kidolgozása, illetve bevezetése, amely díjrendszert, felügyeleti díjat az élelmiszerlánc valamennyi szereplője meg tud fizetni, az egy arányos mértékű díjtétel, és a forgalomba hozott, ellenőrzésre kötelezett termék után

kell megfizetni - ezzel együtt természetesen az igazgatási szolgáltatási díjak rendszere változik, jelentősen egyszerűsödik, illetve megszűnnek bizonyos díjtételek.

Ahhoz, hogy jól értékelhető legyen, mire is költi el a hatóság a pénzt, ahhoz korszerű ellenőrzési szemléletet, korszerű ellenőrzési rendszert kell működtetnünk. Az élelmiszerlánc-biztonságban feladatfinanszírozásról szeretnénk beszélni, ahogy azt a kormányzati stratégia is elvárja. Nyilván a környezetet, a gazdálkodást, az emberi egészséget veszélyeztető események megelőzésére, a korlátozott erőforrások optimális felhasználására kell törekednünk. Nyilván egy költséghatékonyt is figyelembe vevő, EU-konform és az egész élelmiszerláncon koherensen végigvonuló kockázatelemzési rendszer kialakításával lehet ezt a fajta ellenőrzést megvalósítani véleményünk szerint. Ehhez nagyon fontos, hogy egy olyan adatbázist tudjunk létrehozni, amely megteremti a lehetőségét az ellenőrzési és vizsgálati adatok minőségének, elérhetőségének, időben történő szolgáltatásának és elemezhetőségének, javítja az adatfelhasználás lehetőségét, átfogó informatikai alapokon nyugvó felügyeleti rendszer kialakításával, egységes adatbázis kialakításával. Ahhoz, hogy a kockázatalapú megközelítés, az ágazatilag arányos ellenőrzések, valamint az elemzéseket is lehetővé tevő felügyeleti adatbázis használata létrejöjjön, ahhoz egy logikusan felépített, hatékony és minőségirányított, validált felügyeleti szervet kell létrehoznunk. Éppen ezért ezt az adatbázist az élelmiszerlánc-felügyeleti hatóságnak, az államnak kell működtetnie, és tartalmaznia kell minden olyan releváns adatot, információt, amely alapján a hatósági ellenőrzéseket célzottan, kockázatelemzés alapján, az erőforrásokat a lehető leghatékonyabban kihasználva tudja végrehajtani. Ezt az ellenőrzési rendszerrel ezzel párhuzamosan nyilván ki kell hogy egészítse a vállalkozói önellenőrzési rendszer is, azt hatékonyabbá kell tenni, és a vállalkozói önellenőrzési rendszer, a felelősségformálás, a tudatformálás érdekében - elnézést, hogy ezt a szót használom - a vonatkozó jogszabályi környezetet is meg kell változtatni, felül kell vizsgálni, megfelelően az élelmiszer-vállalkozókat a felelősségükre kell tudnunk ébreszteni.

Ennek megfelelően a következő intézkedéseket látjuk szükségesnek stratégiaiilag megfogalmazni: korszerű kockázatelemzési rendszer kidolgozása, megfelelő élelmiszerlánc-felügyeleti, átfogó informatikai rendszer kialakítása, egy egységes élelmiszerlánc-felügyeleti adatbázis kialakítása ennek mentén, adózási, cégbejegyzési adatok felhasználásával is, illetve a statisztikai adatszolgáltatást egységesíteni szükséges, hogy valamennyi állami szervezet ugyanazon tiszta adatokból tudjon értékelni. Minőségirányítási rendszert szükséges bevezetni a felügyeleti szerv egyes tevékenységeire is, nem csak a laboratóriumi vizsgálatokra gondolunk itt. A vállalkozói önellenőrzési rendszer szabályozási környezetét fejleszteni kell, ez bizonyos szempontból szigorítást is jelent a másik oldalon. Az ágazati közös önellenőrzés és szakmai tanácsadási klaszterek, centrumok létrehozását, fenntartását támogatni kell, hiszen a hatósági kikényszerítésen kívül az önálló szerveződés is sokat tud segíteni a megfelelő élelmiszer-biztonsági helyzet kialakítása érdekében.

Mindehhez persze természetesen nemcsak informatikai adatállományra, hanem erős, hatékony és átlátható hatóságra van szükség az élelmiszerlánc-ellenőrzésben. Ahhoz, hogy nemcsak az élelmiszerlánc biztonságát, hanem az élelmiszer-ellátás biztonságát is szavatoljuk, szükséges, hogy csökkentjük a kiszolgáltatottságot, megerősítsük a minőségellenőrzést, a kritikus infrastruktúrákat megfelelő módon lehessen védeni, ez nemzetbiztonsági kérdés, ehhez szükség van az erős élelmiszerlánc-felügyeleti hatóságra. Erősebbé, hatékonyabbá kell tenni az agrárigazgatási intézményrendszert, a szubszidiaritás elveinek figyelembevételével fenn kell tartani azt a közvetlen utasítási rendszert, láncot, amely eddig is jellemezte ezt a hatóságot. Illetve a rendszerszerű folyamatszabályozással a lehető legalacsonyabb szinten szükséges tartani a hatósági tevékenységek bürokratikuságát nemcsak az ellenőrzési oldalról természetesen, hanem az ügyféloldalról is figyelve a kérdést, hogy minél ügyfélbarátabb hatósági működést tudjunk kialakítani.

A hatóság felépítését, hatásköreit a kormányzati stratégiához illeszkedve folyamatosan az aktuális feladatokhoz kell igazítani. Ehhez bizonyos szempontból egy mozgékony rendszerre is szükség van - hangsúlyozom, bizonyos szempontokból.

Az agrár-szakigazgatást az elvégzett tevékenységek beárazásával, az erőforrás-szükségletek hozzárendelésével - ide beleértjük az összes önellenőrzési, ellenőrzési, mintavételi, vizsgálati tevékenységet is - átláthatóvá kell tennünk, ahhoz, hogy a széles szakmai társadalom előtt szakmai, illetve társadalmi szinten is elfogadottá lehessen tenni a hatóság, az erős hatóság koncepcióját.

A hatóság folyamatos fejlesztése érdekében adaptálni szükséges az új nemzetközi módszereket, minőségirányítási rendszereket. Ugyanakkor az illegális tevékenységek felszámolása érdekében, a minél hatékonyabb harc érdekében szükségesnek látszik központilag országos illetékességgel ellenőrzéseket végrehajtani, ellenőrző szervezetet, egységet szervezni, egységet létrehozni, és erre a változásra, ami eddig nem volt jellemző, az agrár-szakigazgatási intézményrendszert fel kell készíteni, természetesen figyelembe véve a kormányzati struktúrát, struktúrákat, illetve a struktúrák változását is előreláthatóan. Ahhoz, hogy ezt az erős, átlátható hatóságot megvalósítsuk, a következő intézkedéseket tartjuk indokoltnak: közvetlen utasítási rendszer működtetése az élelmiszerlánc-felügyeleti szervnél, rendszerszintű folyamatszabályozás kialakítása, az agrár-szakigazgatás által elvégzett tevékenységek beárazása, az előforrás-szükségletek hozzárendelése, a megfelelő, költséghatékony ellenőrzések végrehajtása, központi, országos illetékességű ellenőrzési rendszer kidolgozása, az intézményi háttér megteremtése, illetve az intézményrendszer felkészítése az elektronikus adatok egyszerű, gyors, olcsó, biztonságos hozzáféréseinek biztosítására, nyilvánvalóan az elektronikus közigazgatás mint kormányzati stratégiai cél kiszélesítése érdekében.

Mint ahogy az elmúlt időszakban is jól látható volt, a hatósági ellenőrzések, a helyszíni ellenőrzések mellett nagyon fontos a hatóság tevékenységében egy megfelelően validált, megfelelő színvonalon működő referencialaboratóriumi rendszer kialakítása. Ahhoz, hogy a hazai, illetve a közösségi szakmai döntéseket, álláspontokat meg tudjuk alapozni, megfelelő érvrendszert tudjunk feltenni, a laboratóriumi hálózatot optimalizálni szükséges a megalapozott és egységes vizsgálatok érdekében.

Ez az optimalizálás egyébként már egy régóta elérendő cél a közigazgatásban, az agrár-szakigazgatásban.

Ezt a jelenleg meglévő szerteágazó laboratóriumi rendszert első lépésként az üzemeltetés racionalizálásával költséghatékonyra kell tenni, majd pedig átláthatóbbá kell tenni az elvégzett munkák megfelelő árazásával. Hosszú távon meg kell vizsgálni annak a lehetőségét, hogy egy vagy két regionális telephellyel működő, a kornak legkorszerűbben felszerelt megfelelően magas színvonalú létesítménybe tudjuk centralizálni ugyanezzel a kapacitással a laboratóriumokat. Hiszen azt nem szabad elfelejteni, hogy az élelmiszerlánc-felügyeleti szervnél minden esetben fenn kell tartanunk egy úgynevezett hidegkapacitást ahhoz, hogy bármely élelmiszerlánc-esemény, járványügyi esemény esetén képes legyen az állategészségügyi hatóság megfelelően gyorsan és hatékonyan reagálni és vizsgálatokat elvégezni a szükséges mértékben.

Egy ilyen laboratórium képes hatékonyan segíteni az ellenőrzési tevékenységet, hiszen erről lesz majd szó a következő előadásokban, hogy milyen módon. Ennek érdekében a laboratóriumi rendszer üzemeltetését racionalizálnunk kell, a laboratóriumban végzett munkákat megfelelően értékelni szükséges, és lehetőség szerint új laboratóriumi létesítményeket kell kialakítani az élelmiszerlánc-felügyeleti szervben belül.

A következő stratégiai program a tudatos társadalom, képzett hatóság nevet viseli, amely bár már nem ellenőrzésről szól, de azt gondolom, hogy nagyon fontos eleme az élelmiszerbiztonságnak, általában az élelmiszerlánc-biztonságnak. Ahhoz, hogy a társadalom

is megfelelően, tudatosan tudjon vásárolni, megfelelően tudjon hozzáállni a kockázatokhoz, hiszen az élelmiszerláncban jelentkező kockázatokat nem lehet nullára tenni, azok elfogadhatósági szintjét kell a társadalomban megnézni, hogy mi az az elfogadható szint, ahhoz a képzést, az oktatást, tájékoztatást kisgyermekkorban kell elkezdeni. Úgy tűnik a tapasztalatok szerint, hogy ez a leghatékonyabb formája, hiszen a gyermekkorban végzett oktatás a családra is visszahat, és pozitív hatással lehet a szülőkre is.

Ebből logikusan az következik, hogy az általános iskolákban oktatási tervben szükséges az élelmiszerlánc-biztonsággal, állatvédelemmel, mezőgazdasággal kapcsolatos elemi ismereteket átadni valamilyen formában. De ezen túlmenően, a kisiskolák oktatásán túlmenően célzott felnőttképzési programokra is külön figyelmet kell fordítani, amelybe a civil ágazati szereplőket is szükséges bevonni, hiszen ők tudják a legkönnyebben elérni, illetve bizalmat tudnak kelteni az ilyen képzési programokkal szemben.

Azt gondolom, hogy a tudatos fogyasztó értékeli igazán a minél rövidebb élelmiszerláncban vásárolt terméket, a családi gazdaságok munkáját, az élelmiszerbiztonságot.

A másik oldalon az agrár-szakigazgatási képzést, oktatást is meg kell újítani, a szakmai értékek társadalmi szintű elismerését vissza kell adni. Szükséges a hatékony szakemberképzés, továbbképzési, oktatási rendszer kialakítása, működtetése a jövőben is, vagy a meglévők fejlesztésén ebben a formában kell gondolkodnunk.

A magas minőségi szerteágazó szervezeti tudás szolgáltat alapot a megfelelő kommunikációhoz, a PR-stratégia kidolgozásához és az agrárium minden szereplőjét aktívan bevonó tudásközpont kialakításához. Ahhoz, hogy ezt a távlati célt el lehessen érni, a következő intézkedésekre lehet szükség: a legfontosabb fogyasztói, táplálkozási, élelmiszerhigiéniai ismeretek oktatása már óvodáskortól kezdve, a vásárlói tudatosság erősítése az egészséges, kiegyensúlyozott étrenddel, árban megjelenő minőségi többlettel kapcsolatos felvilágosítással, illetve a táplálkozási, élelmiszeripari és agrár-közigazgatási oktatás, képzés megújítása a magas szintű, korszerű, szakigazgatási szolgálat biztosítása céljából.

Mindezek persze átfogó szempontból egy modern igazgatás képét vetítik elénk, amely olyan igazgatás, amely képes megfelelni az adott kor, az adott események kihívásainak, a technikai fejlődésével, a közérdeklődés növekedésével, a modern számítástechnikai eszközök széles körű elterjesztésével, egyre nagyobb az igény a biztonságos hozzáférhető adatok iránt, illetve az átláthatóság iránt. A lehető legegyszerűbben, gyorsabban, olcsóbban, kezelhető formában szeretnék megkapni a fogyasztók mindannyian az információkat naprakészen.

További jogos igény természetesen, hogy az ügyfelek az ügyeiket helyben, gyorsan vagy elektronikus eljárások útján tudják intézni a hivataltól akár távol is.

Az agrárigazgatásnak továbblépéseket kell tennie, hogy a fenti célokat teljesíteni tudja, amely alapot adhat a hatóságok együttműködésével megvalósuló, a valóságban is közös, egységes ügyfélszolgálati elektronikus ügyintézési rendszer kialakításához. Köszönöm szépen a figyelmet, remélem, hogy megfelelően a lényegre törő voltam.

ELNÖK: Köszönjük szépen az igazán tényleg felgyorsított előadást. Időnként csak kapkodtam a fejemet a sok információ hallatán. Még egyszer köszönjük ezt.

Tisztelettel köszöntöm Jakab István alelnök urat, aki megjelent körünkben, egyébként a Mezőgazdasági bizottságnak is tagja, és a MAGOSZ-nak az elnök, valamint Varga Géza urat, képviselőtársamat, aki közben érkezett és Harangozó Gábort is sok szeretettel köszöntjük.

Az előbb megbeszéltekhez vagy az elején megbeszéltekhez hűen akkor feltenném a kérdést, először a képviselőtársaimnak, hogy kinek van kérdése az elhangzottakkal kapcsolatban. Parancsolj!

Kérdések, hozzászólások

VARGA GÉZA (Jobbik): Elnök úr, köszönöm a szót. Azt hiszem, hogy ez a fergeteges előadás mindannyiunkat meggyőzött arról, hogy az élelmiszerbiztonság helyettes államtitkári szinten jó kezekben van. Az előadás fergetegessége viszont nehezzé tette számomra azt, hogy mindenben tudjam követni. Ezért két kérdésem volna, amit esetleg, ha külön gondolatként helyettes államtitkár úr végig tudna vinni.

Az egyik ez az élelmiszer-önellátásunk szintje. Szerepel mindjárt az első dián, hogy 120 százalék, és ez esetleg 150-re növelhető. Azt gondolom, hogy itt nem önmagában kellene tekintetnünk a magyar élelmiszerbiztonságot, hanem nyilván az európai uniós összefüggésekben. Ha megnézzük a többi tagállamot, akkor azt figyelhetjük meg, hogy az élelmiszerbiztonság kérdését a versenyképesség, a kicsi, a családi gazdaságok versenyképessége érdekében nagyon ügyesen használják. Itt a közös EU-s szabályok mellett van tág tere vagy jelentős tere a nemzeti szabályozásnak.

Ez hogy néz ki most itt az élelmiszer-önellátási szintünk szempontjából? Bizonyára ez a 120 százalék egy bruttó érték, tehát ezen belül az export és import arány nem jelenik meg. Ha ezt esetleg helyettes államtitkár úr külön megjelentené, akkor azt látnánk világosabban, hogy valójában az itthon megtermelt élelmiszernek milyen hányada kerül itthon elfogyasztásra. Mert egyértelmű, hogy ezen a bruttó önellátási szinten belül azt kellene növelnünk.

Azt gondolom, hogy a nemzeti vidékstratégia is ezt nem titkoltan elég jól képviseli. Tehát ha az élelmiszer-önellátási szintünk belső szerkezetét nézzük, akkor ott milyen mozgástér van, ez volna az egyik kérdésem, és hogy gondolnak-e arra az államtitkárságon, hogy akkor ezt egy ilyen versenyképességi kategóriaként is, kimondatlanul természetesen, mert ezt nem mondhatjuk ki, hogy ezzel mi a kistermelők versenyképességét szeretnénk növelni, mert akkor gyorsan ránk sütik a bélyeget, de más országban ezt jól csinálják. Szoktuk emlegetni Ausztriát, Olaszországot, Franciaországot és nem sorolom. Tehát ez volna az egyik kérdéscsoportom.

A másik pedig az, hogy még ebből a vonulatból, most egy kiváló előadást hallottunk a teljes területről, de ha ebből kivenné államtitkár úr azt, hogy egy kistermelő, mondjuk ne a Mari nénit mondjuk most már, hanem azt a fiataalt, aki gondolkodik azon, hogy visszamegy a falujába, a nemzeti vidékstratégia felbátorítja őt arra, és el szeretne kezdeni mezőgazdasági tevékenységgel foglalkozni, valamilyen élelmiszer-feldolgozással, legyen az tejtermelés vagy dzsemfőzés vagy teljesen mindegy, akkor az ő szempontjából kell végigvinni, helyettes államtitkár úr, ezeket az intézkedéseket. Mire gondolok itt megint?

A nemzeti vidékstratégia a versenyképességet növeli, illetve prioritást ad a kistermelőknek, a családi gazdaságoknak, s a többi. Ugyanakkor tudjuk, hogy ez nem egyszerűen óhaj kérdése, hanem ők kevésbé versenyképesek, akár csak hogyha a scale of economy, a gazdaságosság méretét tekintjük, egyszerűen ők mindig le fognak maradni, ha ez csak egy vágy marad. Tehát a versenyképességüket hogy tudjuk növelni? Gondolkodik-e az államtitkárság olyanon, hogy jó konyhai gyakorlat? Ezt a kifejezést én csak most találtam ki természetesen, de mondjuk a HACCP-nek megfelelően... Mert az látszik, hogy elvileg egy jól kialakított konyhában is lehet kistermelői tevékenységet folytatni. Nem tudom, hány van ilyen, vagy hogy azt külön építik-e, de elvileg. Tehát ehhez kellene egy jó konyhai gyakorlat, amit meg is tud valósítani. Vagy mondok egy példát: ahhoz, hogy mondjuk kivígyen - nem tudom - 50 üveg dzsemet az adott kistermelő a piacra, ahhoz azt a vizet, amit a családja fogyaszt, be kell vizsgáltatnia, ha jönnek az ellenőrök. Ez a vizsgálat 30 ezer forintnál kezdődik. Nyilvánvaló, hogy ő az 50 üveg lekvárjából - teljesen mindegy, hogy milyen számot mondok -, tehát egy nagyon kicsi mennyiségű termékből ezeket a költségeket, és még vannak mások is emellett, nagyon nehezen tudja kifizetni. Tehát hogyha ebből a szempontból ezt a kiváló, elhangzott előadást ebből az elképzelt kistermelő, fiatalasszony vagy fiatal pár

szempontjából ha végigvinné, és akkor az élelmiszer-önellátási szintünk tartalékait. Köszönöm szépen, és elnézést, ha hosszabban tettem fel a kérdést.

ELNÖK: Köszönöm szépen a kérdést. Azt szeretném megkérdezni a helyettes államtitkár úrtól, hogy külön-külön szeretne válaszolni, vagy gyűjtsük össze a kérdéseket, mert látom, hogy még van jelentkező.

DR. BOGNÁR LAJOS (Vidékfejlesztési Minisztérium): Összegyűjthetjük a kérdéseket, és akkor majd egyben válaszolok.

ELNÖK: Jó. Akkor Harangozó Gábor úrnak adom meg a szót.

HARANGOZÓ GÁBOR (MSZP): Köszönöm szépen, és köszönöm ezt a nagyon részletes és tényleg átgondolt előadást is. Alapvetően, azt gondolom, ez a stratégia támogatható vagy támogatandó. Egy picit Géza elvette a kérdésemet, de majd máshogy fogom megfogalmazni, ugyanis hasonló gondolatok merültek fel bennem is. Nyilvánvaló, hogy az élelmiszer-minőségnek kulcsszerepe van a vidékfejlesztésben, ha úgy szeretnénk életre lehelni a magyar vidéket, a magyar falvakat, hogy a kisgazdaságoknak, a családi gazdaságoknak, ne adj' isteni a szociális gazdaságoknak, akár szociális szövetkezeteknek szeretnénk terepet biztosítani, ott azért komoly élelmiszer-biztonsági kihívások vannak. Ahogy végighallgattam az előadást, viszonylag át vannak gondolva ezek a dolgok is, gondolok itt arra, hogy a kis élelmiszer-előállítók tevékenységét érintő jogszabályokat is felül kívánja vizsgálni a minisztérium. Viszont a rendszer kialakításánál végig azt hallottam, hogy az üzemeltetést kell racionalizálni, biztosítani kell a megfelelő árazást, tehát nyilvánvaló, hogy ahhoz, hogy egy hatékony rendszert lehessen kialakítani, amely továbbra is megfelelő minőségű, biztonságos élelmiszert tud garantálni, ahhoz beruházásra van szükség, az drágább működési feltételeket igényel. Az az egy problémám van ezzel, hogy pont azok a kicsik, a családi gazdaságok és mondjuk a szociális gazdaság vállalkozásai nehezebben tudnak ehhez adaptálódni. Van az anyagban említés néhány helyen, ahogy már mondtam is, a kicsik helyzetének a könnyítéséről, de ha erről hallhatnánk pár szót, hogy ez csak jogszabályi feltételeket jelent, vagy valami árkompenzációt, szóval hogy őket hogyan lehetne ebben jobban helyzetbe hozni, versenyképesebbé tenni.

Illetve a nemzetközi példák, amelyeket Géza, Varga képviselő úr említett, azt mutatják, hogy azok a tapasztalatok, hogy általában ott működik jól a családi gazdaság vagy akár a szociális gazdaság hálózata is, ahol ez hálózatként működik tulajdonképpen szövetkezeti rendszerben, ha szövetkezetnek hívják, ha nem, van, ahol egy kamara oldja meg ezt a kérdést. Ez ügyben ki van-e dolgozva valamilyen ösztönző rendszer, vagy egyáltalán mi a minisztérium véleménye erről. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm...

HARANGOZÓ GÁBOR (MSZP): És, bocsánat, szabad még egy mondatot mondanom? Csak egy pici kötözködés, hogy ami egyébként ide le van írva, az alapvetően jó. Nem tudom, hogy azzal hogyan lehet párhuzamba állítani a napjainkban zajló eseményeket, miszerint a kormányhivatalokban dolgozók autói számát lecsökkentik, és 600 kilométeres korlátozást vezetnek be az autóhasználatban. Ez sem a másodlagos élelmiszer-ellenőrzést, sem pedig a hatékonyabb rendszert nem segíti. Ezt csak meg akartam jegyezni. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Megadom a szót Jakab István úrnak.

JAKAB ISTVÁN (Fidesz): Államtitkár úr, örömmel hallgattam a tájékoztatót, különösen megfogott a tájékoztatónak az a része, amikor elemezte - habár néhány perccel később érkeztem -, hogy milyen mértékig csökkent le az élelmiszeralapanyag-termelés Magyarországon, és azt kell látni, hogy innen tovább kell lépni - természetesen egyetértünk abban, hogy csak és kizárólag közös munkával. Mielőtt a kérdésemet feltenném, néhány gondolatot engedjen meg!

Nyilván az Európai Unió soros elnöksége kapcsán is és ezt követően is napirenden lesz a téma, hogy a termelői oldalon miért van az, hogy a termelőtől mindent elkövetünk azzal kapcsolatban, amit itt előállítunk, a feldolgozás során a Magyarországon előállított élelmiszerek esetében megkövetelünk mindent - benne van az anyagban -, sőt az anyag addig is elmegy, hogy a Magyarországon előállított termékek esetében a vizsgálati díjakhoz való hozzájárulás, egyéb, a költségekhez való hozzájárulás arányosan történjen meg. Magyarországon nemcsak a hazai előállítású alapanyagból gyártott termékek kerülnek forgalomba. Gondoltak-e arra az anyag készítői - én ezt hiányolom az anyagból, és a kérdésem erre vonatkozik -, hogy a külföldről behozott alapanyagok esetében mennyire szigorítják ezt, és az egyébként külföldön gyártott termékek esetében szigorú ellenőrzéseket terveznek-e? Mert tudjuk, hogy a magyar piacot - és itt látjuk az ár-, jövedelemképzést, egyebeket, ebbe nem akarok belemenni - hol borítják fel.

És akkor a kérdésem a következő: elhangzott, hogy mennyire együtt kívánnak működni a polgárokkal a tudatos vásárlói réteg kialakításáért, hisz az egész élelmiszerpiacnak ez a lényege, hiszen a vásárló a lábával dönt, a szemével eldönti, hogy mit vesz le a polcra, és őt ebben nem tudjuk közvetlen, direkt módon, csak indirekt módon befolyásolni. Mikor találkozunk a nyilvánosság előtt azokkal a hírekkel, hogy icsz cégnél elvégeztük az ellenőrzést, és, igen, ezt találtuk? Vagy éppenséggel követik-e azt, hogy döntött a bíróság? Budapest környékén volt egy ilyen nagy élelmiszerlánc-botrány, nem jut eszembe a lánc neve, de talán majd segít, Budapest környékén volt az egy nagy raktárbázison, és a mai napig nem tudjuk, hogy mi történt, mi lett a vége. Vagy megy a nagyon-nagyon erős háború a méztermelők esetében. Mikor látunk tisztán, államtitkár úr? Mikor lesz olyan konkrét, érdemi állásfoglalás, hogy igen, kérem, megállapítottuk, ez történt, és nem tűrjük el, bíróság kiszabva. Ugyanis a termelőket ez hihetetlenül hátrányosan érinti, és a fogyasztói bizalmat itt veszítjük el. Egy ilyen negatív hír hihetetlen rombolást végez a piacon. Ez volt az első, amit meg akartam kérdezni.

Lenne még egy kérdésem: hogy a stratégiában... Az első, a kérdés és a vélemény is szeretném, ha benne lenne, hogy igen, mi azt szeretnénk, hogy ami áru a magyar piacon megjelenik, aminek a minőségét ellenőrizni kell, és igenis azoknak az áruknak a forgalmazói járuljanak hozzá a vizsgálati díjakhoz, és ne a termelőkkel fizetessük meg, mert ha a vágóhíd fizet, bocsánat, azt áttételesen a termelővel fizettetjük meg.

Tehát ne a termelővel fizetessük meg, hanem ahol a profitot realizálják, járuljanak hozzá ők. Biztos vagyok benne, hogy erre van valami jó megoldás. Ez lett volna az egyik. Tehát a termelői bizalom a polgárokkal, a vásárló polgárokkal a kommunikáció, hogy ez azért végre nyerjen polgárjogot Magyarországon is. Ezt nagyon szeretnénk már, ha konkrét lenne, és akkor befejezem.

Magyar termék. Beszélünk róla, hogy magyartermék-rendelet. A jogszabályt mikor látjuk meg, mert nagyon jó lenne. Jómagam annak idején az etikai kódexet nem írtam alá, mert nem tudtam elfogadni azt, hogy külföldi alapanyagból gyártott termék, mert itt valamelyik külföldi üzemből legyártják, attól majd az magyar terméké nemesedik. Nem hiszem el. Tehát hogy ebben is mikor lesz valami konkrét, érdemi? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük. Helyettes államtitkár úr teljesen feldúlta a lelkivilágát a képviselőknek, mindenki csak kérdez, kérdez. Látszik, hogy egy nagyon fontos témáról van szó.

Én azt hiszem, amit szerettem volna kérdezni, az bent volt a kérdések között, úgyhogy külön nem fogalmaznám meg, majd megkapom rá a választ.

Kérdezném, hogy képviselőtársaimon kívül van-e valakinek esetleg kérdése, észrevétele az elhangzottakkal kapcsolatban. Győrffy Katalin, parancsoljon!

KÁRPÁTINÉ DR. GYŐRFFY KATALIN (Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara): Kárpátiné Győrffy Katalin vagyok, a Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara elnöke. Nagy tisztelettel hallgattam államtitkár úr beszámolóját az élelmiszerbiztonsági stratégiáról.

Engedjék meg, hogy azért a hiányérzetem hadd jelenjen meg ebben a dologban. Tudom, hogy majd más anyagokban jobban meg fog jelenni, de amikor az élelmiszerbiztonságról beszélünk, akkor ne felejtjük el, hogy az élelmiszerbiztonság a szántóföldön kezdődik. Nekem nem is ez a gondom ezzel, hanem a friss fogyasztású élelmiszerek kérdésében azok teljes egészében háttérben vannak és az almát, a szőlőt, a zöldséget, a petrezselymet mindenki megveszi valahol a piacon. Ha megnézzük ezeknek a szabályozását, ellenőrzését, én abszolút nem szeretnék a gazdálkodókra plusz terhet tenni, de ha megnézzük a legújabb kiskereskedelemről szóló törvényt, és úgy gondolom, hogy a fogyasztónak a bizalma visszajöjjön, ebben az esetben a friss fogyasztású élelmiszereknél is meg kellene tennünk, vagy annak is egy biztosabb szabályozásának kellene lenni. Ez az egyik dolog.

A másik, ami nekem nagyon szívfájdalmam, hogy gyakorlatilag az élelmiszerbiztonság szereplői között, akik gyakorlatilag a növénytermesztők, illetve a zöldség-, gyümölcsstermelők azok valahol elsikkadnak, ha szabad így mondanom, ebben a kérdésben, illetve az ellenőrzés vonatkozásában, amikor szakigazgatásról beszélünk, akkor mindenki arra gondol, hogy van egy íróasztal meg egy számítógép, és akkor abból mindent meg tudunk tenni.

Szeretném elmondani, és nem szeretnék senkit megsérteni ebben a dologban, de a kukoricabogár nem biztos, hogy be fog repülni a szakigazgatási hivatal, illetve a kormányhivatal ablakán, márpedig ott kell a területen bizonyos dolgokat tenni.

Tehát nagyon nagy tisztelettel szeretném kérni, és úgy gondolom, hogy ebben a 3 ezer növényvédő mérnök segítségükre lesz, ahogy ezt már többször is elmondtuk. Ne haragudjanak meg, a nemzeti vidékstratégiában egyetlenegy ponton nem jelent meg a növényegészségügy kérdése, márpedig ha mi, a régi magyar fajtáinkat akarjuk fenntartani és a régi fajtákat, hagyományokat, tudjuk, hogy az növény-egészségügyi kérdés. Azért szeretném felhívni a figyelmet, hogy a növényvédelem ma már nemcsak a vegyszerhasználatot jelenti. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük. Közben jelzés érkezett Varga Géza részéről, hogy szeretne szólni.

VARGA GÉZA (Jobbik): Köszönöm még egyszer a szót, elnézést kérek. Csak egyetértve az előttem szóló Győrffy Katalinnal abban, hogy az élelmiszerbiztonság a szántóföldön kezdődik, ezt összekapcsolva a Jakab István képviselőtársam által felvetettekkel, a méhekkel kapcsolatban, hogy a méhészek körében dúl a felháborodás, hogy bizonyos kolónia-elhalások éppen a szántóföldi növényvédelem és a méhek áldásos munkája nincs kellőképpen összehangolva.

Most nem akarok állást foglalni, hogy melyik oldalon van az igazság, de hogy ez élelmiszerbiztonsági kérdés, az egészen biztos. Megtesz-e mindent a Növényorvosi Kamara annak érdekében, hogy olyan végezze a szántóföldi növények és más gyümölcsök, növények védelmét, hogy ez a méhészek munkáját ne károsítsa. Különösen kitérnék az antibiotikum kérdésre a mézben. Itt egy nagy szorításban vannak a méhészek, illetve talán a szakhatóság és így helyettes államtitkár úr, hogy egyfelől meg kellene felelni azon fogyasztói elvárásnak, hogy ne legyen antibiotikum a mézben, és más károsító anyag. A másik oldalon viszont a méhek valóban a természetből, a szántóföldről, az emberi kultúrákból hoznak be bizonyos szermaradványokat. Ugyanakkor ami az antibiotikumot illeti, hogy ott most a mérési módszerek tökéletesedésével a méhészek ugyanazt a gyakorlatot folytatják, de a mérési módszerek, a laboratóriumi felszerelések tökéletesedésével alacsonyabbra ment ez a szint, a kimutathatóság szintje, aminek a méhészek nem tudnak megfelelni az adott körülmények között.

Most akkor mit tesz az államtitkárság? Én nem gondolom, hogy most meg tudjuk oldani ennél az asztalnál ezt a kérdést, de ha tudnánk üzenni valamit ezeknek a méhészeknek, akkor biztosan örülnének. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A méhészekhez annyit fűznék hozzá, hogy a növényvédősök megtesznek mindent, amit megtehetnek, hiszen jogszabályok írják elő a kötelezettségeket a méhkímélő technológiával, stb.-vel kapcsolatban. A súlyosabb probléma itt inkább az, hogy az antibiotikumok azért kerülnek bele, mert nem tudják megvédeni normálisan a méhállományukat, mivel kivonták azt a hatóanyagot, ha jól tudom, a MITAC-ot, mint készítményt a forgalomból egyéb egészségügyi vonatkozásai miatt, ezért jelentkezik a probléma. De nem akarok én belekontárkodni ebbe a kérdéskörbe, úgyhogy megadnám a szót helyettes államtitkár úrnak. Azt hiszem, hogy bőven van kérdés.

Dr. Bognár Lajos (Vidékfejlesztési Minisztérium) válaszai az elhangzottakra

DR. BOGNÁR LAJOS (Vidékfejlesztési Minisztérium): Köszönöm szépen a szót, elnök úr, és köszönöm szépen a kérdéseket és felvetéseket is.

Sorban megpróbálok végigmenni a kérdéseken. Az, hogy a kistermelők szempontjából milyen intézkedéseket lehet tenni, hogy a versenyképességük javuljon, hiszen erről beszélünk, az életképességről beszélünk. Kitértem rá az előadásban is, természetesen ezt kimondva is meg lehet valósítani, meg is kell valósítani, és megvannak azok az eszközök, illetve intézkedések, amelyek ezt a célt szolgálják. Persze nemcsak élelmiszerbiztonsági eszközökről van szó.

Ahhoz, hogy a családi gazdálkodók is megfelelő módon tudjanak piacra kerülni, ahhoz először is meg kell teremteni a megfelelő lehetőséget ahhoz, hogy piacra kerüljön, tehát azt a piacot, ahol értékesíteni tudja az áruját, hiszen a kistermelő általában lokálisan, kistérségben értékesíti a termékét, és ezzel jelentősen javítja az élelmiszerellátás biztonságát is globálisan.

Például ez egy új konstrukció lesz. Ugyanakkor ahhoz, hogy megfelelő módon az alapanyagából feldolgozott terméket tudjon készíteni, ahhoz meg kell teremteni a kisméretű élelmiszer-előállítás jogi, élelmiszerbiztonsági feltételeinek megteremtését. Bizonyos szempontból már erre történnék intézkedések, hiszen van kistermelői rendelet, vendéglátás, tanyasi vendégasztal rendelet, tehát jogszabályi feltételei vannak már most is annak, hogy a kistermelők ki tudjanak a saját portékájukkal lépni a piacra. Nyilván ezért van benne a stratégiában, hogy ezt még felül kell vizsgálni, és ehhez támogatási konstrukciók is készültek vagy készülnek, akár a tanyafejlesztési programra gondolunk, vágópontok támogatására gondolunk, ezek mind-mind olyan intézkedések, olyan lehetőségek, amelyek javítják a piacra kerülést. Ettől függetlenül a fogyasztó persze mindig azt fogja megvenni, ami számára a legjobb.

Nyilván a lehetőséget meg kell mindenképpen teremtenünk, a családi gazdálkodóknak pedig élniük kell a lehetőséggel, és ki kell használni azokat a változásokat, amelyek megnyílnak, és ezáltal értékesíteni tudja a termékeit.

Sajnos, a hazai értékesítés jelentősen, 30 százalékkal csökkent az élelmiszeriparban. Ez azért nem jelenti azt, hogy ugyanennyivel nőtt a behozatal is, volt ebben egy visszaesés is, illetve az árnövekedés miatt az értékarányosság is csálhat, de ezt a folyamatot meg kell állítani. A családi gazdálkodásnak is megvan a piaca, hiszen a fogyasztók keresik, ma már egyértelműen keresik azokat a termékeket, amelyekről tudja, hogy ki az előállítója, akinek ismeri az előállítóját, rövid a lánc, nincs kereskedő, a bizalom megvan a termelő felé. És itt csatlakoznék ahhoz a felvetéshez, hogy ugyanakkor hogy a lehetőségeket megteremtsük, a bizalom, a fogyasztói bizalom helyreállításához szükség van ugyanakkor a felelős előállításra és e mögött az ellenőrzésre is. De az ellenőrzés díját, ahogy arról szó volt a felügyeleti díj-koncepció kidolgozásánál, nem a kistermelőknél kell bevezetni, hanem ott csökkenteni kell, és lehet is az általuk megfizetett díjakat, abban az esetben, hogyha - ahogy szó volt róla az előadásban - a harmadik országból, külföldről beérkező áruk ellenőrzésével kapcsolatos feladatokat is megfizettetjük a kereskedői oldallal. Említettem, nem tértem ki rá, hiszen nem akartam nagyon húzni az időt, de pontosan ez a célja a felügyeleti díjnak is, hogy ott jelenjen meg a költség is, ahol a legtöbbet kell az államnak az ellenőrzésre fordítania. Tehát ez is egyfajta könnyebbséget tud jelenteni a jogszabályi átvilágításon, a piacra jutási lehetőségeken kívül a hatósági eljárások költségeinek a csökkentése vagy az az alól való mentesítés is lehetőséget teremt arra, hogy a családi gazdaságok szerepe jobban megnőjön az élelmiszer-ellátásban, hogyha ezt a szempontot is figyelembe vesszük.

Persze természetesen többféle gyakorlat, a vendégasztalra vonatkozóan is készül már egy úgynevezett jó higiéniai gyakorlat, hogyha a szakzsargont használhatom, és ezt nyilván ki lehet terjeszteni képzéssel, oktatással - ahogy említettem, nagyon fontos nálunk a képzés is - a kistermelőkre is, a családi gazdálkodókra is, hogy tudják, hogy milyen olyan minimumfeltételek vannak, amelyekkel biztosítani tudja az élelmiszer biztonságát, elnézést a megfogalmazásért, hiszen alapvetően az a legfontosabb, hogy a fogyasztót védje meg, az ő vevőjét kell tudnia meggyőzni arról, hogy biztonságos élelmiszert tud értékesíteni, és ismeri azokat a feltételeket, amelyekkel biztonságos élelmiszert tud értékesíteni.

Harangozó úr kérdésére a beárazásról: a beárazást kifejezetten a hatóság szempontjából elemeztem, hiszen az élelmiszer-biztonsági ellenőrzésről volt szó; azt gondolom, hogy ott az erőforrásokat egyértelműen a lehető legjobban kell kihasználnunk, ahhoz pedig tudnunk kell, hogy mi mibe kerül, ezt erről az oldalról mondtam volna. De természetesen ahhoz, hogy megfelelő színvonalú termelést tudjon akár egy családi gazdálkodó is végezni, ahhoz valóban adott esetben beruházásra van szüksége, és ezeket a beruházásokat az előbb általam említett támogatási konstrukciók teremtik meg, hogy meglegyen az a lehetősége, hogy magas színvonalú infrastruktúrában tudjon termelni és értékesíteni a családi gazdálkodó, a kisgazdálkodó is. A lehetőség biztosításáról pedig az előbb elmondtam, hogy milyen elképzelések vannak arra, hogy a családi gazdálkodó jobban ki tudjon lépni a piacra, a lokális piacra vagy a kistérségi piacra, ahol őt ismerik és elfogadják.

Igen, nagyon fontos a családi gazdaságok szövetkezése is. Erre is van programpont a nemzeti vidékstratégiában - nem tértem ki rá, hiszen a stratégia rendkívül nagy. A hálózati együttműködések, feldolgozói, értékesítési szövetkezetek előmozdítása, ez a fajta támogatói funkció programpontként jelenik meg programban.

Szerintem napjaink eseményei is pont alátámasztják, amit mondok, hogy az erőforrásoknak megfelelő ellenőrzéseket kell végrehajtanunk, és célzottan kell végrehajtanunk. Mindenképpen szükséges, hogy biztosítsuk az élelmiszer-ellenőrzés megyei szintű, központi szintű finanszírozását. Ezt a célt szolgálná egy átlátható felügyeleti díj-rendszer, igazgatási szolgáltatási díjrendszer, egy egyszerűsített díjrendszer, amely képes

feladatfinanszírozásként biztosítani a területi szintű, illetve központi szintű feladatellátást is az állam oldaláról.

Jakab úr hozzászólásával kapcsolatban, hogy az alapanyag-termelés csökken, azt tudom mondani, hogy ez sajnos valóban egy tendencia, megfigyelhető tendencia. És nyilván, bár ki is tértem már az előzőekben, a díjfizetéshez az ellenőrzést, az élelmiszerlánc-ellenőrzést szolgáltatásként igénybe vevő vállalkozónak - legyen az akár kereskedő - is hozzá kell járulnia. Pontosán ezt a célt szolgálja az elképzelés, hogy ne az élelmiszeripar fizesse meg, hanem azok, akiknél isten igazából komoly felügyeleti programok, vizsgálati költségek jelennek meg a kész élelmiszerral kapcsolatban. Erre már született intézkedés a másodlagos élelmiszer-vizsgálat újraindításával, bevezetésével, ezekre az ellenőrzésekre kell hangsúlyt fektetnünk, illetve tovább kell fejlesztenünk a tapasztalatok begyűjtésével egyidejűleg. Azt gondolom tehát, hogy a stratégiában elmondottak ennek a célnak is megfelelnek.

Természetesen ahogy említettem, bár nem volt hangsúlyos, sőt talán nem is volt egészen volt egészen jól érthető, hogy maga a felügyeleti díj pontosan a termelői oldalról szeretné a teljes költséget levenni, és szétteríteni, és ugyanitt a stratégiában megjelent, hogy ahhoz, hogy megfelelő kommunikációt, idegen szóval PR-t tudjunk alkalmazni, tehát hogy megfelelő időben, hatékonyan, transzparensten tudjuk tájékoztatni a fogyasztókat, azaz valamennyiünket, ahhoz kell egy megfelelő informatikai rendszer az egyik oldalról, ez a szervezeti, strukturális oldala. A másik oldala pedig az, hogy nyilván javítani kell a hatóság által elért eredmények kommunikációját, és proaktívvá kell válnia a kommunikációnak, nem az élelmiszerlánc-eseményeket követő információkká, hiszen azért az elmúlt időszakban is megjelent élelmiszerlánc-események, amelyek szerencsére - szerencsére? - külföldi eredetűek voltak, ott azért jól látszik, hogy a hatóság képes megfelelően, gyorsan intézkedéseket fogantatosítani.

A Megatrade-üggyel kapcsolatban (*Jakab István: Az az!*) hatósági oldalról, tehát közigazgatási oldalról figyelembe kell vennünk, hogy a jogrend szerinti intézkedéseket kell megtennünk. A hatóság az ügyet lezárta, a bíróságnak átadta vádemelési eljárásra, és a bíróság döntött a maga szabályai vagy véleménye szerint, amennyiben döntött már az ügyben. Sajnos ez valóban - köszönöm a felvetést - egy jó kérdés, hogy hogyan tudnánk az utókövetéssel is informálni a fogyasztókat. Persze jelzem, hogy az élelmiszerlánc-felügyeleti törvényben is megvan már a kötelező kommunikációs előírás, amit a Vidékfejlesztési Minisztérium honlapján folyamatosan próbálunk teljesíteni.

Az elnök asszony felvetésére: a friss fogyasztású élelmiszerekre valóban nem tértem ki rá, merthogy az egész előadásban nem tértem ki egyetlen szakágra sem, a méhészetre sem, hiszen ha ezt így specifikusan végignéznénk, akkor valóban elülhetnénk itt egy egész napos konferencián. Hogy mást ne említsek, ha a GMO kérdését ide bedobnám, máris kapásból sokat tudnánk róla beszélni (*Közbeszólás: Az biztos!*), hogy hogyan és mit kellene tenni ahhoz, hogy valóban elérjük a céljainkat. De természetesen az élelmiszerlánc-felügyeleti stratégia éppen, ahogy mondom, általában stratégia, általában az élelmiszerlánc-felügyeletről szól. Nem mondtam el, hogy a szántóföldtől, a talajtól az asztalig tart, de mi ezt tekintjük élelmiszerláncnak, abba pedig beletartozik nemcsak a növényvédő mérnökök, hanem a talajvédő mérnökök feladata, hozzáadása, az orvosok hozzáadott értéke, a gyógyszerészeknek, a labortechnikusoknak, a mérnököknek, az élelmiszer-biztonsági mérnököknek is a feladata, azt gondolom, mind-mind együtt tudják adni azt a multidiszciplináris, koherens ellenőrzési rendszert, amely hatékony tud lenni, és szigorúan tud működni.

Igen, természetesen az agrárigazgatás nem a hivatalokban találkozik az ügyféllel, hanem a területen, ez a jövőben is így lesz, és természetesen, ahogy említettem, a megfelelő finanszírozását éppen ezért gondoljuk áttekinteni és felülvizsgálni, megalapozni feladatarányosan.

A méhkérdésre nem térnék ki részleteiben, de azt azért szeretném jelezni, hogy azt gondolom, hogy a fogyasztói biztonság előbbre való, mint az állategészségügyi technológiák kidolgozása egy picit, vagy a növényvédő technológiák kidolgozása, ami azt bizonyítja, anélkül, hogy vitát generálnék, hogy az elmúlt időszakban jelentősen javultak az antibiotikum-reziduummal kapcsolatos vizsgálati eredményeink statisztikailag, tehát meg lehet oldani azt, hogy a méh ne hordjon be határérték feletti reziduumot.

Ugyanakkor pontosan azért kell fejleszteni a laboratóriumi technikát, a háttértámogatását az ellenőrzésnek, és azért fog mindig fejlődni, hogy az ellenőrzés előtte járjon, ha tetszik, a hamisítás, ha tetszik, a felelőtlen élelmiszer-előállítói magatartással szemben. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen a részletes választ. Azt szeretném megkérdezni a kérdezőktől, hogy kaptak-e kielégítő választ a kérdésekre. Ha esetleg nem, akkor nyugodtan vissza lehet kérdezni.

VARGA GÉZA (Jobbik): Nem gondolom, hogy kaptam választ, hogy a kérdéseknél maradjak. Tehát én a kistermelők vonatkozásában több konkrétumot szerettem volna hallani, mert lényegében az, hogy a kistermelői törvény módosítás alatt van, ez volt az egyik csomópontja, a másik pedig az, hogy az összes vizsgálat költségét nem arányosan fogjuk visszavetíteni a kistermelőkre. Ez nagyon öröndetes, de ennél több konkrétumot szerettem volna hallani.

Ami pedig az élelmiszer-önellátásunk szintjét illeti, azt pedig egyáltalán nem érintette helyettes államtitkár úr. Ezen belül a struktúra a lényeges, mert nem érünk el semmit, mondok egy elméleti és absztrakt példát, hogy ha a teljes 120 százalék mondjuk ipari alapanyag-kiszállításból adódik, ugyanakkor viszont a hazai piacaink pedig a kistermelők kérdése, akik a hazai élelmiszerellátásban számítanánk rájuk a stratégiában, a nemzeti vidékstratégiában. Tehát ez egy nagyon fontos kérdés, ezt egyáltalán nem érintette államtitkár úr. De én megértem, mert az idő nagyon előrehaladt és még van két témánk, tehát nem ragaszkodom hozzá, hogy most mindent itt oldjunk meg, de a kérdésre majd kapok-e választ.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Természetesen rögtön lehetőséget fogok adni a válaszáadásra. Jakab István úrnak adok szót.

JAKAB ISTVÁN (Fidesz): Csak egy gondolat. Én most a mézre adott választól eltekintek, gondolom, azt majd egyszer meg tudjuk érdemben beszélni, mert az egy külön napirendet igényel. Csak jelezni szeretném: nem lehet levenni a napirendről. Ez a méhészek érdekében egyértelmű. Ez egyébként az élelmiszerbiztonság egyik állatorvosi lova. Ha szót kértem és kaptam, akkor hadd tegyem hozzá: konkrét példaként említem itt az ellenőrzések kapcsán, amikor Magyarországra beérkezik a hasított félsertés kis hűtőkocsikban, szállítójeggyel és az ahhoz csatolt állatorvosi igazolással, beérkezik a kereskedelmi forgalomba, ha van ellenőrzés, akkor ott a szállítójegy és ezt a hatóság elfogadja, ha nincs ellenőrzés, értékesítette a húst, utána eltépi a szállítójegyet és megoldotta az áfaügyet.

Ezekre gondolok én, hogy miért nem lehet szigorítani, a-z-ig mélységében átgondolni, és akkor egy jó együttműködésben megoldani, mert én most úgy tekintem ezt a bizottsági beszélgetést, hogy ez egy közös gondolkodás valamennyiünk közös ügyéről. Tehát én ilyenekre gondoltam, és még egyszer elnézést, államtitkár úr, én tényleg a szó szerinti szövegre gondoltam, „Magyarországon gyártott és forgalomba hozott”, én úgy éreztem a szövegből, lehet, hogy az én szövegértésemmel van gond, ezt is felvállalom, de én a szövegből úgy éreztem, hogy a Magyarországon gyártott és Magyarországon forgalmazott.

Tehát én valahogy nem értettem bele ebbe, hogy a Magyarországon gyártott és az összes Magyarországon forgalomba hozott élelmiszer, mert ha ez így van, akkor megkövetem, és természetesen a kérdést tekintse el nem hangzottnak. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Közben nekem is volna egy kérdésem, hogy külföldön mi a gyakorlat. Ha a magyar termék mondjuk külföldre érkezik, akkor ők a saját kontójukra vizsgálják meg a terméket, vagy hogyan történik ez? A másik pedig, hogy elhangzottak a GMO-k, és valóban egy kicsit kénytelen vagyok felemlíteni a dolgot. (*Jakab István: Ha már elhangzott.*) Nem igazából azért, mert bolygatni szeretném a dolgot, de az egész vidékfejlesztési stratégiában tulajdonképpen egy olyan pontot nem érzékelttem, ami számomra talán fontos lenne, nem tudom, hogy mások számára mennyire, azt, hogy Magyarországon nem lehet GMO-termékeket termesztani, ez rendben is van, ezt tudomásul vesszük. Viszont be lehet hozni a magyar piacra olyan termékeket, amelyek génmanipulált termékekből származnak.

Itt én arra gondoltam, és szeretném kérni esetlegesen a bizottság támogatását is ebben, hogy valahol egy határt kell ennek szabni, hogy hány százaléka lehet egy adott terméknek GMO-származék, és hány százaléka nem. Tudom, hogy a szója egy nehéz ügy, mert szinte teljes egészében GMO-szójából áll, a nem GMO-szója pedig aránytalanul drága termék, de határtalanul magunkra se szabad engedni a génmanipulált termékeket külföldről, a külföldi piacokról.

Nem kérdezek többet. Még egy kérdező jelentkezett. Tessék parancsolni!

SZLOVICSÁK GÁBOR (Magyar Mérnöki Kamara): Szlovicsák Gábor vagyok, a Magyar Mérnöki Kamara agrártagozatának most már csak tiszteletbeli elnöke. Nem hallottam, és azt hittem, hogy a burkolt kérdésre választ kapunk.

Az élelmiszerbiztonsághoz az én fogalmaim szerint, és több mint 50 éves szakmai tapasztalatom alapján mondom, alapvető fontosságú a megfelelő minőségű szolgáltatás. Nevezetesen mire gondolok?

Alapvető élelmiszereket csak mestervizsgával rendelkező szakemberek állíthatnak elő kisüzemekben. Nagyüzemekben, ahol ott van a vegyész-mérnök, az élelmiszermérnök, az állatorvos és egyéb szakember, ott nem kell a mestervizsga, de néhány fősnél kötelező. A húsiparban, a tejiparban, a sütő- és édesiparban - és bizonyos értelemben a szakácsvizsga egy kicsit kiesik - kötelezővé kellene tenni, ezt fellazították, és itt az Agrárkamarának nagyon fontos szerepköre van. Mi magunk kidolgoztuk ezt a módszert, 15 évvel ezelőtt pár évig élt, azóta abba hagyták, majd amennyiben a kamara igényli, akkor természetesen megmondjuk, hogy nem 19 agrár mestervizsga bizottság van, mert akkor az fellazít. Ez az egyik. Ugyanis a szakképzés nagyon alacsony szinten van, mérhetetlenül alacsony szinten. Én 40 éve szakfelügyelek és vizsgáztatom az embereket az élelmiszeriparban, tudom, hogy hol voltunk, hol vagyunk, a mestervizsga bizottságnak is az elnöke vagyok, lévén többdiplomás ember, és szakmunkás is, ezért tudom, hogy a kettő között óriási a differencia. Ez az egyik.

A második: az, hogy ha jó minőségű élelmiszereket akarunk előállítani, nagyon fontos már a beruházásnál, a tervezésnél az, hogy mit akarunk csinálni. Jelenleg az élelmiszertörvény előírja a technológiai tervek kötelezettségét, pár éven keresztül jogosultsághoz volt kötve, most két év óta nincs jogosultsághoz kötve a technológiai tervezés. Bárki tervezhet, egy délibábkergető idejön, tervez egy technológiát, és ha kellő kapcsolattal rendelkezik a szakhatóságoknál, elfogadtatja. Mindig a technológia az alapvető, az építész, épületgépész és egyéb szakmérnökök csak azután jönnek, ha a technológiát elfogadták. Ez a második dolog.

A harmadik: a mestervizsgához Jakab úr után eszembe jutott, tőle hallottam először, éppen Kaposváron vizsgáztattam, amikor bejelentette a kis pálinkafőzőket, hogy még azoknál is, akik házilag főzik, egy rövidített tanfolyamot el kell végezni, mert példaként hadd

mondjam, vizsgáztattam a bérpálinkafőzőket is, hogy aki például nem szűri meg azt a házi pálinkát, a kozmaolajokat nem szűri ki belőle, az bizony, nem lesz igazi pálinka.

És végezetül önök felé - a főigazgató asszonyra csak innen hátulról figyeltem -: amikor kidolgozzák az élelmiszer-biztonsági rendszerhez az ellenőrzéseket, nagyon fontos dolog, hogy ne essünk túlzásba. Mi, a mi irodánk nagyon sok HACCP-ben volt szaktanácsadó, és más kell egy nagyvállalathoz, más kell egy büféhez, más kell egy kisüzemhez, és más kell egy melegítőkonyhához, mindegyikhez más-más kell, ugyanis a gyakorlatok döntik el.

Én a magunk részéről - más kérdéseim is fel vannak írva, de ezek itt és most nem fontosak - ezeket szerettem volna felvetni, hogy engedjenek a túlzott liberalizálásnak, mert az már anarchiához vezet, és nem liberalizmus. Most is felajánlom bármelyiküknek, az Agrárkamarának, a minisztériumnak - van is együttműködési megállapodásunk a minisztériummal -, hogy a Magyar Mérnöki Kamara agrártagozata, amelyben benne van az élelmiszer, a mezőgazdaság, az erdészet, a faipar, s a többi, ezt az együttműködést elvállalja, megcsináljuk és felügyeljük, a mestervizsgát is természetesen és a szakképzéssel kapcsolatos dolgokat is.

Köszönöm szépen, ehhez a témához ennyit.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Jelzésre:)* Jakab István úrnak adom meg a szót.

JAKAB ISTVÁN (Fidesz): Egyetlen mondat. Én úgy gondolom, hogy habár lovasnemzet vagyunk, ne essünk át mindig a másik oldalra. Nagyon egyetértek azzal, hogy a szakmaiságot szem előtt kell tartani. Természetesen a kockázatnak a mértéke - arról nem beszélünk - és az ellenőrzések gyakorisága igen szoros összefüggésben van egymással, de úgy gondolom, hogy az a termelő, aki a saját árúját, a maga által készített árut viszi a piacra a hatóság által előírt körülmények között előállítva azt, tulajdonképpen maga a védjegy, ő, az ember, mert ő árulja a saját árúját. Egy.

Kettő: a mestervizsga - hogy mondjam? - is ott van, lehet, hogy néhány generáción keresztül, és talán az oklevél helyettesíthető azzal, hogy személyesen áll a piacon a terméke mögött, és bizony a vevők visszajárnak hozzá. Én nagyon furcsának tartanám azt, ha most minden, a piacra személyesen árut vivő gazdát mestervizsgára köteleznénk. *(Közbeszólások.)* Persze ezt a hatóság tudja mérlegelni, hogy hogyan lehet és kell, erre, gondolom, megvannak a kialakult rendszerek. Egy biztos: rendnek kell lennie, de valahogy ne lőjünk túl a célon, mert akkor viszont ez nagyon erősen visszacsap. Nem lenne szerencsés eljutni odáig, mint mondjuk az Egyesült Államokban, hogy a nagy áruházláncokban mondjuk a zöldségrészlegnél kirakják az áru fölé a farmer fényképét és telefonszámát, hogy ő termelte, és itt érhető el, mert annyira elment már a bizalom. Tehát amíg odaáll az ember a terméke mögé, addig én nagy tragédiát a bizalom és a szakmaiság tekintetében nem látok. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Csak a képzéssel kapcsolatban annyit, mert én is részt veszek aranykalászos gazdaképzésben, ezért merem mondani, hogy van képzés a családi gazdálkodói méretben is, ez az aranykalászos gazdaképzés, régen ezüst és arany volt, most már csak aranykalászos van, meg ennek különböző válfajai is vannak. A másik pedig a magyarországi ellenőrzésekkel kapcsolatban el kell hogy mondjam, bár lehet, hogy sokan megvetnek érte, hogy én úgy gondolom, a magyar gazdálkodó legalább olyan tehetséges, mint bármelyik európai uniós gazdálkodó, legalább annyira precíz, és legalább annyira csibész, semmivel sem kevésbé, semmivel sem jobban. Ugyanazokkal a problémákkal fogunk találkozni külföldön is, mint Magyarországon. Annyit tartassunk be a szabályokból, amennyit mások is betartatnak, hiszen ezen az európai egyvelegpiacon, ami van, mondjam azt:

világegyveleg-piacon ha agyonellenőrizzük a sajátjainkat, ellehetetlenítjük őket, míg engedjük a nyakunkba zuhanni azokat a maradványárakat vagy éppen élelmiszernek nem is nagyon minősíthető termékeket, amelyek időnként megjelennek a magyar piacon. Tehát azt hiszem, a stratégiának is az lenne a célja, hogy mi biztosan jó terméket termeljünk saját magunk és a külföld ellátására is, ugyanakkor pedig túlzásokba se essünk a másik oldalról. Elnézést ezért a kis kitérőért.

Varga képviselőtársamnak még megadom a szót egy rövid kérdésre.

VARGA GÉZA (Jobbik): Az egyik egy ügyrendi, hogy látszik, hogy a téma olyan nagy, hogy esetleg ketté kellene venni az ülést, és a témát esetleg egy későbbi időpontra halasztani, hogy azokon se szaladjunk át rajtuk, mert bizonyára többeknek el kell mennünk, mert ez így nem egy kétórás ülés lesz. Ez volt az ügyrendi javaslatom.

A másik pedig a GMO-val kapcsolatos, ha már kiengedted a szellemet a palackból, elnök úr (*Derültség.*), hogy tudjuk, hogy folyik az Európai Unióban a GMO-kérdés szabályozása. Annak, hogy most egy ötpárti konszenzussal moratórium van Magyarországon, nagyon örülünk, de ez le fog járni, és ezt fel fogja váltani egy másik jogszabály, amely az Unióban. És én azt gondolom, hogy az egy átverés, mert miközben tagállami szintre delegálja annak a jogát, hogy a termesztést meg lehet tiltani megfelelő indokokkal - itt majd várjuk meg, hogy egyáltalán meg fogjuk-e tudni -, tudományos indokokkal, de nem is ezt akarom mondani, hanem azt, hogy ugyanakkor viszont ez a készülő EU-s jogszabály, illetve amelyet az Európai Parlament már el is fogadott, azt mondja, hogy a GMO vetőmagok behozatalát és szabad kereskedelmét viszont nem tilthatja meg a tagállam. Mi a magyar álláspont ebben a kérdésbe, akár hogyha a minisztertanácsban ha volt erről szó. Tehát ez így fából vaskarika, és ez így átverés. Mert hogyha ott lesz a piacon szabadon a GMO, a génmódosított vetőmag, akkor biztos, hogy lesz, aki azt alkalmazni fogja. Tehát így nem fogjuk tudni a moratóriumot fenntartani. Ez tehát egy olyan nesze semmi, fogd meg jól rendelet, és a magyar álláspont érdekelne ezzel kapcsolatban.

ELNÖK: Köszönöm, a számból vetted ki a szót. Elnézést, akkor élek egy ügyrendi javaslattal, és azt javaslom, hogy a negyedik kérdést válasszuk le a mai nap témájáról. Részben érintettük is ezeket a dolgokat, de azt hiszem, hogy ez halasztható egy következő bizottsági ülésre. Amit mindenképpen javasolnék megtárgyalni, az a németországi eseményekről való gyors beszámoló, az nagyon fontos lenne, és a nyári szezonra való felkészülésből inkább talán csak annyit, hogy mik a várható tervek, lesznek-e komolyabb ellenőrzések, ezt azért hagyjuk meg a mai napra. Így, én azt hiszem, talán délre be tudjuk fejezni az ülést. Úgyhogy most megadom a szót, hogy az elhangzott kérdésekre válaszoljon a helyettes államtitkár úr.

DR. BOGNÁR LAJOS (Vidékfejlesztési Minisztérium): Köszönöm szépen a szót. Elnézést kérek, nem udvariasságból nem mentem bele a részletekbe, hanem - továbbra is hangsúlyozom - mert a felkérés a stratégiai szempontok előadására szólt, ezért nem érintettem részleteket itt sem, hiszen minden egyes célterületen, minden egyes program mögött nagyon mélyen ki lehetne fejteni, hogy mi mindent lehet benne érteni. Egyértelműen valamennyi Magyarországon forgalomba hozott élelmiszerről beszélünk, amikor a díj szétterítéséről beszélünk, de nemcsak élelmiszerről beszélünk, hanem input anyagról is, tehát az élelmiszerláncot befolyásoló egyéb termékekről is.

Az önellátást viszont valóban nem érintettem, elnézést kérek. Jelenleg az önellátás valóban a nagy kapacitású, tehát nem a családi gazdaságokon alapul, hanem az ipari méretű kapacitásaink vannak meg. De éppen ezért beszéltem arról, hogy nagyon fontosnak tartjuk az élelmiszer-ellátás biztonságát érdekében, hogy fejleszteni tudjuk a családi gazdaságok piacait

és élethelehetőségeit, mert ott fog megjelenni az a plusz 30 százalék, amivel jelentősen lehet javítani az élelmiszer-ellátást nemzetbiztonsági szinten is.

Konkrétumokról azért nem beszélek itt, mert mind kidolgozás alatt van. Tehát már kidolgozás alatt van a rendelet a helyi piacokra vonatkozóan, a vágópontok támogatására vonatkozóan, a kistermelői értékesítésre vonatkozóan, a tanyaprogramra vonatkozóan, a gyógynövényekre vonatkozóan, tehát ezek a rendeletek mind-mind vagy kidolgozás alatt vannak, vagy már elfogadta a kormányzat ezeket a rendeleteket, és kihirdetésre várnak.

Az, hogy külföldön hogyan vizsgálják a hazai, magyar termékeket, ez is nagyon változatos. Ez az utolsó előadás tulajdonképpen erről szól, erről is sokat lehet beszélni. Nagyon változatos az Európai Unióban, ha csak az Európai Uniót tekintem, akkor is, hiszen van olyan rendszer, ahol teljesen a vásárlóra teszik a felelősséget, ő pedig a beszállítótól kér vizsgálatokat, előzetes vizsgálatokat, és ezt a vizsgálatot fogadja el a hatóság.

Van olyan, ahol nincsen ilyen igény, hanem egy egyszerű ellenőrzési programmal vizsgálják általában a külföldről beszállított termékeket kockázatalapú ellenőrzéssel.

Általánosságban azt lehet mondani, hogy kockázatalapú az ellenőrzés, függetlenül attól, hogy milyen struktúrában működik. Ami az Európai Unió nyugati oldalán nagyon elterjedt, elterjedtebb, az az, hogy egyértelműen az élelmiszer-vállalkozóra hárítja valamennyi költséget. Tehát ha azt mondjuk, hogy a beszállító mondjuk a McDonald's, egyértelműen minden költségét a beszállítóra hárítja az élelmiszerbiztonsági ellenőrzéseknek a magánszektor oldaláról, az állami szektor oldaláról az ellenőrzésről pedig egy külön előadás van az asztalon, ami ezt igazolja.

A GMO-kérdését én szabadítottam ki a palackból, elnézést, szándékosan mondtam, mert tudtam, hogy ez nagyon fontos. Ha szabad, egyetlen mondatnál lezárnám, azt hiszem, a parlament elég egyértelmű állásfoglalást hozott arról, hogy mi a GMO-val kapcsolatosan az álláspont. Nem hiszem, hogy attól bármilyen formában is el kellene térnie akár az ellenőrzésnek, akár vetőmagról, akár élelmiszerről, akár takarmányról beszélünk. Természetesen az európai uniós jogszabályokat nekünk is meg kell próbálnunk figyelembe venni, de az újonnan tanácsülésre benyújtott rendelet azért megteremti a lehetőséget, hogy meg tudjuk védeni a GMO-mentes státuszát az országnak a hatósági ellenőrzéssel véleményem szerint. (*Varga Géza: Majd meglátjuk.*)

A mestervizsga-képzéssel kapcsolatban, hogy alacsony színvonalú képzés, egy egész szlájd szól arról, azt gondolom, hogy valóban fontos az, hogy a szakképesítési információkat átadjuk mindenkinek, egyetértve az elhangzottakkal, hogy megfelelő és arányos követelményeket kell felállítani. Erről is egy külön szlájd szól, azt gondolom. Köszönöm szépen.

A Németországban kialakult fertőzési helyzet eddigi tapasztalatai

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ha több kérdés nincs, akkor ezt a témakört ezennel lezárnám. Akkor megkérném helyettes államtitkár urat, hogy a következő témakörünkre, napirendi pontunkra, „A Németországban kialakult fertőzési helyzet eddigi tapasztalatai” címmel az előadását megtartani szíveskedjék. Köszönöm.

Dr. Bognár Lajos (Vidékfejlesztési Minisztérium) előadása

DR. BOGNÁR LAJOS (Vidékfejlesztési Minisztérium): Köszönöm szépen. Az idő rövidségére tekintettel azt gondolom, hogy jó néhány szlájdot át fogunk ugrani, ami az általános ismertetőről szól, azt gondolom, hogy ezt mindenki majd otthon, érdeklődésének megfelelően el tudja olvasni. Azt azért szeretném hangsúlyozni, hogy az *Escherichia coli* önmagában nem a legveszélyesebb kórokozó, hiszen a törzsek többsége szimbiózisban él az emberrel, nem patogén kórokozó.

Számos antibiotikumra rezisztens. Ebben az esetben viszont fel szeretném hívni a figyelmet, hogy a kezelés tekintetében itt kerülendő az antibiotikum használata, hiába rezisztens, hiszen a toxinokkal van problémánk.

Az esettel kapcsolatban felmerült a bioterrorizmus gyanúja is természetesen, számos vizsgálat történt, viszont azt szeretném jelezni, hogy mutáns törzs kialakulhat bármilyen emberi beavatkozás nélkül is. Tehát azért nem igazán lehet ezt alapul venni.

Május 27-én jelent meg az első bejelentés az O104-es fertőzésről, ahol még a spanyol uborkára gondoltak, nem tudták bizonyítani az uborkánál, hogy az a törzs okozta a megbetegedést, sőt aztán igazolta maga a német hatóság, hogy az uborkán nem ez az O104-es volt, illetve a spanyol hatóságok vizsgálatai is cáfolták ezt a kérdést. Majd június 5-én került fel különböző csíratermékek fogyasztásával kapcsolatban az összefüggés, aminek hatására a kommunikáció a csírafogyasztás kerülését javasolta. Itt sajnos, a sajtóban megjelent, hogy téves a nyom, ugyanakkor június 10-én, amikor a vizsgálatok ténylegesen lezárultak, egyértelműnek tűnt, hogy különféle növényi csírák a felelősek a coli törzs élelmiszerláncba kerüléséért is, amelyet – ahogy hangsúlyozom – laboreredmény is megerősített, és a későbbiek során a járványügyi nyomozások is igazolták.

Ugyanakkor az, hogy hogyan került az élelmiszerláncba a törzs, ez a törzs hogyan szennyeződött, azt még további vizsgálatokkal kell vagy kellett igazolni. Itt hangsúlyozom, vagy talán információként fontos, hogy nem feltétlenül állati eredetű a kórokozó, hiszen emberben is ez már megtalált kórokozó volt.

Németországban nemcsak a német hatóságok, tartományi hatóságok vizsgáldtak, hanem az EFSA is, tehát az Európai Élelmiszerbiztonsági Hivatal, illetve az ECDC, az Európai Betegségmegelőző Központ is folytatott vizsgálatokat, tárt fel kockázatelemzéseket a hatósággal közösen.

Sajnos, június 22-én Franciaországban is regisztráltak megbetegedéseket, és három fő esetben kimutatták az O104-es szerotípust. Itt is gyanítható volt, illetve gyanítható a csíra eredet, a csírára való visszavezetés.

A július 4-én, a tegnapi nap folyamán érkezett jelentés alapján az EFSA, az ECDC, illetve a német hatóságok járványügyi nyomozása, laboratóriumi vizsgálatok alapján egyértelműnek tűnik, hogy az Egyiptomból származó görögszéna mag volt a coli baktérium forrása. Ugyanakkor az, hogy lánc miért és hogyan szennyeződött ilyen mértékben, az még nincs teljes körűen feltárva, de most már kijelenthetjük nagy biztonsággal, hogy ez az egyiptomi eredetű mag volt a forrása a kórokozásnak.

Május 27-én rendelt el Fazekas Sándor miniszter úr rendkívüli ellenőrzést a friss zöldségekre vonatkozóan. 170 mintát vizsgáltunk meg. A német információt követően 254 spanyol eredetű tételből történt mintavétel, hiszen az eredeti információkockázat ott jelentkezett. Valamennyi vizsgálati eredmény nálunk is negatív lett.

Természetesen az információk fejlődésének megfelelően nemcsak spanyol zöldségeket vizsgáltunk ezt követően, hanem egyéb nyersen fogyasztott zöldségfélét a hazai fogyasztói szokásoknak megfelelően, hiszen számunkra az a legfontosabb. 163 mintavételből 153-at már lezártunk, nem került Escherichia coli kimutatásra, illetve toxintermelő coli kimutatásra.

Eddig 14 csíratételt vizsgáltunk meg, amennyi a hazai piacra bekerült, egy tételnél találtunk Escherichia colit, a törzs vizsgálata folyamatban van, nem került forgalomba ez a tétel szerencsére. Azt hangsúlyoztam, hogy nem tudjuk, hogy hány ponton szennyeződhetett a német élelmiszerlánc. Mindezeketől függetlenül egyébként, tehát az eseménytől függetlenül Magyarországon van az E. colira vizsgálati metodika, attól függetlenül is vizsgáltunk 64 élelmiszert negatív eredménnyel, illetve toxintermelő törzs kimutatása nélkül. Mindezek alapján kijelenthetjük, hogy Magyarország nem érintett a németországi, franciaországi O104-es, rendkívül patogén coli törzs által okozott élelmiszerlánc-eseményben. Eddig legalábbis. Természetesen a vizsgálatokat folytatjuk, az ellenőrzéseket folytatjuk valamennyi hazánkba

érkező mag esetében Egyiptomból nem érkezik Magyarországra görögszéna mag, tehát közvetlen forrás nem lehet, természetesen vizsgáljuk, hogy máshonnan érkezhett-e be ilyen kórokozó. Megbetegedésről mi nem tudunk, de azt gondolom, hogy a közegészségügyi hatóság megfelelően tudja figyelni azt, illetve kézben tudja tartani ezt az oldalát a betegségnek.

Mindeddig 4 ezer megbetegedést regisztráltak a különböző országokban, 900 beteg szenved a vesét károsító szövődménytől, 49-en haltak meg az eddigi információink alapján, ebből 47 német állampolgár sajnos, egy svéd és egy amerikai halálest is történt sajnos, ennek az eseménynek a következtében.

Nagy többsége Észak-Németországban jelentkezett, de megbetegedést 16 országban regisztráltak, ami azt mutatja számunkra, hogy globalizálódik, gyorsan tud terjedni egy ilyen betegség, ahhoz pedig – amiről már beszéltünk – egy megfelelő, proaktív ellenőrzési rendszert kell üzemeltetni, illetve felelős vállalkozásokra van szükség, mert olyan következményeket okozhat, amelyek nagyon károsak lehetnek. Magyarországon akár 8-12 milliárd forint veszteséget is okozhatott a zöldségpiacon, nagyon komoly nemzetközi tevékenységet folytatott EU-elnökként Magyarország külön, jelentős szerepet játszott abban, hogy minél gyorsabb megoldások szülessenek a gazdasági oldalú kérdésekben, válaszok szülessenek a problémákra.

Ugyanakkor nem tudta elkerülni az Európai Unió, hogy Oroszország totális, tehát teljes importkorlátozást vezessen be június 2-án, de a tárgyalásokkal összefüggésben június 22-e óta meghatározott bizonyítvány kiállításával, növény-egészségügyi hatóság, növényvédelmi hatóság igazolásával folytatódhatnak a szállítások Oroszországba. Oroszországon kívül néhány más piac is bezárult: Libanon, Katar, Kuvait, Egyesült Arab Emírátsok, de vizsgálatokat kért Kanada, az USA, Kuvait, Ukrajna is a beszállítást megelőzően valamennyi európai uniós tagállamtól, tehát Magyarország is érintett a kérdésben.

Rendkívüli tanácsulást hívott össze a magyar elnökség, amelynek köszönhetően az Európai Bizottság is 210 millió euró összegű rendkívüli támogatási keretet tett lehetővé különböző termékekre és tevékenységekre vonatkozóan.

Hogy mi várható a jövőben? Számos bírálatot kapott a német hatóság az elhamarkodott ítélethozatal miatt. Ez is azt mutatja, hogy a kommunikációban nagyon megfontoltnak kell lenni, nem szabad későn reagálni, és nem szabad túlzott információknak megjelenniük, meg kell próbálni a médiumokat megfelelő módon tájékoztatni az adott élelmiszerlánc-problémáról. Nagyon erőteljes hangsúlyozásra került az élelmiszerlánc biztonságának, az élelmiszer-ellenőrzésnek a felülvizsgálata az Európai Unióban, közösségi szinten.

Ahhoz, hogy a láncra megfelelő válaszokat lehessen adni, meg kellene tudni határozni a pontos forrását, illetve a forrást most már tudjuk, a lánc szennyeződési pontjait is meg kellene tudni, hogy fel lehessen készülni az ilyen jellegű problémákra. Éppen ezért - erről már volt szó, ezekről a diákról beszéltünk - fontos az, azt gondolom, hogy az információ egy kézben összpontosuljon, megfelelően integrált ellenőrzési rendszer egy hatóságként tudjon működni az élelmiszerellenőrzésben.

Köszönöm szépen a figyelmet.

Kérdések, válaszok, hozzászólások

ELNÖK: Köszönöm szépen. Látom, kérdések képviselőtársaim részéről is elhangoznak majd. Én egy kérdést fogalmaznék meg, de nem is kifejezetten a helyettes államtitkár úr felé, hanem a jelenlévők felé: hogy a németországi médiával, pontosabban a kommunikációval kapcsolatban némiképp kritika hangzott el. Azon kívül a magyar hatóságok

- félretéve a németek érzékenységét - hogy ítélik meg, a németek mindent megtettek és sikerrel annak érdekében, hogy felderítsék... (Varga Géza: *Hogy pánik legyen!*) ...Tehát így kellett volna kezelni a dolgokat, vagy helyes ez a dolog, ahogyan történt? A magam részéről kíváncsi lennék az önök véleményére is. Azonnal is megadhatom a szót, hogyha idekapcsolódik. (Varga Géza: *Abszolút.*) Akkor megadom a szót képviselőtársamnak.

VARGA GÉZA (Jobbik): A kérdésem ehhez kapcsolódik, annyiban, hogy az a kérdésem, hogy EU szinten, akár tanácsi szinten történik-e valami olyan, hogy Németországot, a német élelmiszerlánc-ellenőrzési hatóságot azért elmarasztalják ezért. Mert most megelőlegezte az Unió mindannyiunk adópénzéből ezt a 210 millió eurót, de azért itt valahol azért egy konkrét felelős megnevezhető, megtalálható a német élelmiszerlánc-ellenőrzési hatóság személyében. Szerintem hogyha mi követtünk volna el egy ilyet, ha önök követtek volna el ilyet, akkor azt ennél sokkal keményebben ránk verték volna. Tehát ezt a kérdést nem tudnám azzal elintézni, hogy számos bírálóat érte a németeket. Csak a spanyol gazdák kára heti 100 millió euró nagyságrendű volt. Ez a zöldségágazat lepusztítását jelentette.

A másik kérdésem pedig ezzel a mutáció kérdésével kapcsolatos. Persze hogy a természetben is előfordulhat mutáció, de az, hogy egyszerre nyolc antibiotikum-törzs ellen, nem is csak nyolc darab, hanem nyolc törzs ellen lett rezisztens ez a baktérium, az azért felvet aggályokat. Itt valószínűségben hasonlítjuk össze azt, hogy mekkora a valószínűsége egy természetes mutációnak, és mekkora a valószínűsége annak, hogy minderre a nyolcra. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük. Megadom a szót Gábornak.

HARANGOZÓ GÁBOR (MSZP): Köszönöm szépen. Én csak arra szeretnék rákérdezni, hogy a sajtóban megjelent az orosz zöldségexporttal kapcsolatban, hogy kezdetben csak abból az öt tagállamból engedik be az oroszok a zöldséget, amelyek rögtön elkezdtek a bilaterális tárgyalásokat az oroszokkal, a megfelelő okmányokat időben elkészítették, és kijelölték a laborokat, az akkreditált laborokat, amelyek az oroszok által megkövetelt vizsgálatokat el tudják végezni. Magyarország nem volt benne ebben a körben. Ez a helyzet azóta rendeződött-e, és ha nem, akkor hogy áll a dolog? Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm a kérdést. Megkérdezem, hogy a jelenlévők közül van-e még valakinek ezzel kapcsolatban kérdése. (*Senki nem jelentkezik.*) Köszönöm, nem látok jelentkezőt. Úgyhogy akkor kérnénk a választ a helyettes államtitkár úrtól, illetve, ha szabad kérni, a hatóság részéről is. Köszönöm.

Dr. Bognár Lajos (Vidékfejlesztési Minisztérium) válaszai az elhangzottakra

DR. BOGNÁR LAJOS (Vidékfejlesztési Minisztérium): Köszönöm szépen, elnök úr. Arról nincs információ, hogy EU szinten felelőst keresnek-e, vagy hogy bármilyen konkrét intézkedés történne ez ügyben. Nyilván elég éles viták voltak tanácsi szinten, gondolom, nem lehet elmarasztalni azért egy egész ellenőrzési rendszert, mert főleg Németországban, egy tartományban valaki nem figyelt oda megfelelően vagy nem feltétlenül jól kommunikálta az eseményeket. Komoly problémát jelent e tekintetben a kommunikáció, de én azért óvatos lennék a sommás ítéletekkel. (Varga Géza: *Ők hoztak sommás ítéletet, ez volt a probléma.*) Igen, ők is azt hozták. (*Derültség.*) De nincs információ róla, tehát ez a korrekt válasz, azt kell mondanom.

Hogy a mutáció miért történt, és miért ilyen multirezisztens? Elnézést kérek, de nem vagyok mikrobiológus, hogy tudjam, mennyi a valószínűsége egy ilyen mutáns

kialakulásának vagy egy olyan mutáns kialakulásának. Nem is láttam még tanulmányt arra vonatkozóan- bár vizsgálat alatt van -, hogy ez a mutáció hogyan jöhet létre. Egyelőre az általános baktériumokról vagy erről a toxintermelő baktériumokról van információnk, hogy létrejöhet ilyen a természetben, akár ilyen is, hogy hat - a valószínűségét nem tudom megmondani szakmai alapon, hogy hogyan történik.

Öt tagország bilaterális egyeztetése. Megpróbálok politikailag korrekt módon fogalmazni. Azt, hogy a sajtóban megjelenik egy ilyen hír - nevezzük dezinformációnak -, nagyon jól használja ezt az eszközt az orosz állami hatóság általában, hogy az Európai Unió tagállamai között megpróbáljon valamilyen információs hézagot teremteni, és bilaterálisan megegyezni. Általában mind a 27 tagállamra vonatkozóan kerültek meghatározásra az új bizonyítványfeltételek, tehát az új feltételek, nem az öt említett tagállamra. De e mögött egyébként a magyar hatóságok is tárgyaltak bilaterálisan Oroszországgal, az államtitkár úr az elmúlt két-három hónapban háromszor is volt kinn Moszkvában, ebben az ügyben is tárgyalt, tegnapelőtt érkezett haza Moszkvából, tehát ez ügyben is tárgyalt az orosz féllel, a Rospotrebnadzor vezetőjével. Köszönöm szépen.

További kérdések, észrevételek, reagálások

ELNÖK: Köszönöm szépen. Csak annyit kérdeznék, hogy jelenleg tudunk szállítani az oroszokhoz?

DR. BOGNÁR LAJOS (Vidékfejlesztési Minisztérium): Új bizonyítványok szükségesek, új vizsgálatokat kell elvégezni, de lehet szállítani. Tehát azt kell mondanom, hogy jelentősen megnehezítette az orosz fél a beszállítást, de mindenkire egyformán igaz ez a feltétel.

HARANGOZÓ GÁBOR (MSZP): Szabad egy pontosító kérdést?

ELNÖK: Természetesen!

HARANGOZÓ GÁBOR (MSZP): Tehát úgy jelentek meg a hírek, és én is csak ezekre tudok hagyatkozni, hogy új okmányokat kértek, és hogy ezeket az okmányokat, miután nem kötötték az orrunkra, hogy miket kell legyártani, nem tudtuk időben legyártani. Ezért kérdezném azt, hogy ha ez igaz, akkor azok az új okmányok elkészültek-e, illetve ki lett-e jelölve az a labor, akit elfogadnak az oroszok, tehát akkreditált laborként?

DR. BOGNÁR LAJOS (Vidékfejlesztési Minisztérium): Igen, az okmány is elkészült. Az okmány közösségi szinten készült el, tehát egységes bizonyítvány, és a magyarországi referencialaboratórium is ki lett jelölve, amely vizsgálhatja, és megküldésre került mind az Európai Unió Bizottságának, mind az orosz félnek. Tehát minden adminisztratív kötelezettségünknek eleget tettünk, amely szükséges.

ELNÖK: Köszönöm szépen a választ. Bennem sokkal nagyobb a bizalom a magyar hivatalokkal és hatóságokkal kapcsolatban. Én úgy gondolom, hogy Magyarországon ez nem fordulhatott volna elő. Egy növényültetéssel jól nyomon követhetők az egyes Magyarországon termelt termékek pályái. Gyakorlatilag én nem is értem, hogy Egyiptomból bekerül egy mag, és akkor Észak-Németországban eszik csak? Mi volt ez, bocsánat? *(Közbeszólások: Görögszéna mag.)* Görögszénát esznek a németek? Gratulálok! Mindig csodálkozva néztem azokat, akik ezeket a csírákat eszik. Biztosan egészséges.

Elnézést, de annyit szeretnék mondani, hogy én sokkal nagyobb bizalommal vagyok, úgyhogy bízom benne, hogy Magyarországon ilyen nem fog előfordulni. De nem adtunk lehetőséget a válaszára, és ezt szeretném pótolni.

JAKAB ISTVÁN (Fidesz): Mielőtt a válasz elhangzik, egy fél mondat ezzel kapcsolódóan. Most ez a reklám helye. Ha valaki Orosházára elmegy és megtapasztalja, hogy a búzacsírából milyen finom, milyen vitamindús, milyen hihetetlen élelmiszert lehet gyártani, nyersen, sütve, különböző módon, szerintem az a jó, ha a hazait fogyasztjuk.

És ha már nálam van a szó, csak egyetlen kérdés, államtitkár úr. Meddig bírjuk megtartani a mi szigorú rendszerünket az EU-n belül? Ugyanis a stratégiából átjött, elnézést kérek, ezt az elején nem mondtam el, hogy igen, mi a kiváló adottságainkra alapozva, egy magas minőségű, márkázott élelmiszerekkel, magas feldolgozottsági fokú élelmiszerekkel kívánunk Európa és a világ piacain megjelenni úgy, hogy a hazai, a magyar polgárokat is nagyrészt ellátjuk, megfelelő választékbővítés céljából tudjuk elképzelni, hogy behozzanak.

Tehát meg kellene tartani ezt a rendszert, és ezt a teljesen liberalizált módon a harmadik országokból az EU-ba egyetlen pecséttel bekerült, ellenőrizetlen termékeket azért valahogy kizárni, mert ez nagyon sok vitát váltott már ki. Bocsánat, nem akartam az időt húzni.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Akkor először mégiscsak azt mondanám, hogy Szabó Mária főigazgató asszonynak adnám meg a szót.

DR. SZEITZNÉ DR. SZABÓ MÁRIA (Magyar Élelmiszerbiztonsági Hivatal): Köszönöm szépen. Először is azt szeretném mondani, hogy teljes mértékben egyetértek azzal, amit és ahogyan államtitkár úr ebben a kérdésben fogalmazott, és óvakodnék attól, hogy a kivizsgálás jelenlegi időszakában sommás véleményt nyilvánítsak arról, hogy ki követett el, mit, és hogy mennyire lehetett volna megelőzni. Noha őszintén remélem és hiszem, hogy magyarországi termékekkel ilyen nem fordult volna elő, de nem is tudom teljes mértékben kizárni, hiszen nem zárt gazdaság a magyar gazdaság, görögszéna mag kerül Magyarországra is máshonnan. Ezt a kórokozót előzetes vizsgálattal kiszűrni nem lehetett volna, hiszen egy új kórokozóról van szó, amire nem volt diagnosztikai teszt, amit rutinszerűen sem a határállomásokon nem vizsgálnak, sem másutt.

Rendkívüli helyzet volt. Gondolják el azt a helyzetet, hogy emberek betegednek meg, kerülnek kórházak, hálnak meg, kiderül, hogy élelmiszer az oka. Elkezdik lázasan keresni, hogy mi lehetett az az élelmiszer, rendkívül nagy a nyomás, hiszen újabb és újabb megbetegedések történnek. Kiderül a kivizsgálás alapján, hogy ez valamiféle nyersen fogyasztott zöldségféle lehet. Elkezdik lázasan vizsgálni a zöldségfélét, és megtalálnak az uborkán olyan colit, ami ugyanazt a méreganyagot termeli, amit ez a baktérium is, tehát ami elvileg ugyanúgy okozhatta volna a megbetegedéseket.

Az csak két nappal később derült ki, hogy noha az is termelt méreganyagot, ami a spanyol uborkán volt, de mégsem ugyanarról a törzsről volt szó. Tehát az nem teljesen vak vagy téves riasztás volt.

Az viszont egy nagy tanulság, hogy mikor szabad bármit közzétenni, vagy ki tette egyáltalán közzé. Ezt hivatalosan tették-e közzé, vagy pedig csak kiszivárgott.

Tehát ami nekem ebből egy hatalmas tanulság, hogy ha krízishelyzet van, mint ahogy van Magyarországnak is egy válságkezelési és kommunikációs terve, az egy egészen más helyzet, és krízis esetén a kommunikációt is egy kézben kell tartani. Tehát ha a németek hibáztak, akkor abban hibáztak, hogy mindenki mondott bármit és egymással ellentétes információk láttak napvilágot. Ilyenkor meg kell fontolni, hogy milyen információ áll rendelkezésünkre, mennyire hitelesek, mi a kockázata annak, ha ezt az információt

közzé tesszük és mi a kockázata annak, ha nem tesszük közzé. Mi az egészségügyi kockázata, mi a gazdasági kockázata, és melyik érdek előrébb való. Mindenesetre a téves, a fals információk, a kiszivárogtatott információk, ahogy látjuk, adott esetben Európa egész gazdaságát vagy annak egy részét is tönkretelheti.

Tehát rendkívüli helyzet volt, nagyon keményen dolgoztak az uniós hatóságok is, a német hatóságok is és a magyar hatóságok is. Nagy elismerés érte.

A gyors riasztási rendszer nagyon hatékonyan, nagyon gyorsan működött, nálunk futnak össze ebben a szálak. Már az első napon délután telefonos konferencia volt, tehát gyakorlatilag minden nap kaptunk friss információkat. Ilyen szempontból nem tudnám támadni a jelenlegi esemény kivizsgálását, és csak azt tudjuk remélni, hogy a tanulságokat ugyanúgy levonják hivatalosan is, és ugyanúgy le tudjuk mi is vonni magunknak, hogy minden szempontból felkészültek vagyunk-e, vagy bármi olyan van-e, amin tudunk még ezeknek az eseményeknek a függvényében esetleg javítani.

ELNÖK: Köszönöm szépen főigazgató asszonynak a válaszát. Egy közbevetőleges kérdést ha megengednek: fel vagyunk mi is készülve, hogy megtaláljunk egy ilyen problémát, ha adódik?

DR. SZEITZNÉ DR. SZABÓ MÁRIA (Magyar Élelmiszerbiztonsági Hivatal): Amit ismerünk, arra fel vagyunk készülve. Ha egy teljesen új, teljesen ismeretlen dolog jön, akkor az igényel néhány napot.

Itt is ki kellett először fejleszteni magára a kórokozóra a gyorsdiagnosztikai rendszert. Azért remélem, egy emberöltő alatt egyszer fordul elő, hogy ilyen történik.

ELNÖK: Köszönöm szépen a választ, és akkor továbbadom a szót a helyettes államtitkár úrnak.

A nyári szezonra való felkészülés és tervek az élelmiszer-biztonság ellenőrzésére

Dr. Bognár Lajos (Vidékfejlesztési Minisztérium) tájékoztatója

DR. BOGNÁR LAJOS (Vidékfejlesztési Minisztérium): Köszönöm szépen. Nyári kiemelt élelmiszerlánc-ellenőrzést tervezünk az eddigieknek megfelelően vagy a megszokottaknak megfelelően a normális létesítményellenőrzési tervben meghatározottak szerint különböző célterületekkel. Az idei évben az ifjúsági és gyermektáborok étkeztetése, a zöldség-gyümölcsellenőrzés, a strandbüfék, étkezdék és a kitelepüléssel járó, nagy tömegeket megmozgató rendezvények lesznek a kiemelt ellenőrzések célterületei. Ezen belül a szezonálisan üzemelő táborok, a táborokat ellátó étkeztetőket, vendéglátóhelyeket fogjuk ellenőrizni, a szezonálisan üzemelő vendéglátóhelyeket, létesítményeket fokozottan fogjuk nézni, főleg az idegenforgalmi szempontból frekvenciált helyeken működő egységeket, és termékként a fagyalt kerül az ellenőrzés középpontjába.

Az ellenőrzés folyamatáról: természetesen július 4-e és augusztus 25-e között lesz a kiemelt ellenőrzési időszak, folyamatosan próbálunk tájékoztatást adni. Természetesen a rendkívüli eseményekről ezután is azonnal tájékoztatjuk a közvéleményt, a fogyasztókat.

A zöldség-gyümölcsellenőrzés meghirdetésével párhuzamosan a tegnapi nap folyamán a dinnyeellenőrzésre vonatkozóan is kifejezetten célzottan egy kiemelt ellenőrzést rendeltünk el a minőséggel kapcsolatban. Illetve természetesen a zöldség-gyümölcs esetén a fókusz a nyomon követés, a zöldségek, gyümölcsök származási országának megfelelő feltüntetése és a fogyasztók tájékoztatása ezen a területen.

Talán röviden ennyi, ami az idei ellenőrzés lényegét illeti. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm. Kérdezem képviselőtársaimat és a jelenlévőket, hogy van-e kérdésük ezzel a témakörrel kapcsolatban, tehát a nyári időszakban történő ellenőrzéssel kapcsolatban. *(Senki nem jelentkezik.)* Köszönöm szépen, kérdés nincs.

Akkor tartva magunkat ahhoz a megállapodáshoz, hogy a negyedik témakört elhalasztanánk a következő, valószínűleg szeptember hónapban történő összejöveteleinkre, nagyon szépen köszönöm a helyettes államtitkár úrnak a megjelenést, kollégáinak a segítséget. Igazán tartalmas és értékes anyagot kaptunk, és továbbra is kérnénk a támogatásukat, hogy érzékeljük és lássuk a fejlődést és a problémák megoldását a jelenlegi ciklusban. Ezen kívül szeretném megköszönni meghívott vendégeink részvételét is. Úgy gondolom, hogy igazán magas színvonalon képviseltette magát az élelmiszer-biztonsággal kapcsolatos szakma, a szakmaterületek ezen az összejöveteleinkön. És hatan voltunk jelen képviselők ezen az ülésen, és képviselőtársaim nevében is azt tudom ígérni, hogy ha vannak olyan kérdések, amelyekben egy politikus is tud segíteni, akkor a bizottságon keresztül biztosítjuk a támogatásunkat, a Mezőgazdasági bizottság elé viszünk olyan dolgokat, amelyeket feltétlenül szükséges lenne megváltoztatni vagy amelyekkel érdemes lenne foglalkozni. Úgyhogy a vendégeknek is és az újságíróknak is - ha jól tudom, újságíró is volt jelen - köszönjük a részvételt, és kérem, hogy a szeptemberi találkozást illetően mindenki látogasson el hozzánk akkor is.

Köszönöm szépen, minden jót, jó pihenést kívánok!

(Az ülés befejezésének időpontja: 12 óra 5 perc)

Sáringer-Kenyeres Tamás
az albizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Ipacs Tiborné és Molnár Emese